

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia. Lakimuutoksella pantaisiin täytäntöön radiolaitteita koskevan direktiivin muutokset.

Esityksellä yhdenmukaistettaisiin tiettyjen radiolaiteluokkien latausrajoitukset ja –protokollat säätämällä tiettyjä radiolaiteluokkia koskevista uusista vaatimuksista. Lisäksi otettaisiin käyttöön vaatimuksia, joiden mukaan talouden toimijoiden olisi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia tietyt radiolaitteet ilman latauslaitetta, sekä vaatimuksia joilla varmistetaan, että loppukäyttäjät saavat radiolaitteen ostaessaan tarvittavat tiedot sen lataustehoa koskevista ominaisuuksista ja laitteen kanssa yhteensopivasta latauslaitteesta.

Tiettyjä radiolaiteluokkia koskevien vaatimusten seurauksena lakiin tehtäisiin myös teknisiä täsmennyksiä talouden toimijoiden velvollisuuksia sekä markkinavalvontaa ja muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaamista koskevaan säätelyyn.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 28.12.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
1.2.1 EU-säädöksen valmistelu	4
1.2.2 Kansallinen valmistelu ja Suomen kanta	5
1.2.3 Hallituksen esityksen valmistelu	6
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	6
2.1 Tavoitteet	6
2.2 Pääasiallinen sisältö	6
2.2.1 Yleistä	6
2.2.2 Latausrajapintojen ja –protokollien yhdenmukaistaminen.....	7
2.2.3 Mahdollisuus hankkia radiolaite ilman latauslaitetta	9
2.2.4 Kuluttajille ja muille loppukäyttäjille annettavat tiedot.....	9
2.2.5 Valtuutussäännökset.....	10
3 Nykytila ja sen arviointi.....	10
3.1 Radiolaitedirektiivi.....	10
3.2 Laki sähköisen viestinnän palveluista	10
3.2.1 Yleistä	10
3.2.2 Radiolaitteiden markkinavalvonta	11
3.3 Radiolaitteiden ja latauslaitteiden markkinat	12
3.4 Kuluttajien käyttömukavuus ja elektroniikkalaiteromun määrä	13
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	13
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	13
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	14
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	14
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	16
4.2.3 Ympäristövaikutukset	17
4.2.4 Vaikutukset perusoikeuksiin	18
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	18
5.1 Ruotsi	18
5.2 Tanska	19
5.3 Norja.....	19
6 Lausuntopalaute.....	19
6.1 Yleistä	19
6.2 Radiolaitteiden markkinavalvonta	19
6.3 Lailla säätämisen vaatimus (PL 80 §) ja hallituksen esityksessä käytetty viittaustekniikka	20
6.4 Tiettyjä radiolaiteluokkia koskevat uudet vaatimukset.....	20
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	21
8 Lakia alemman asteinen sääntely	25
9 Voimaantulo	26
10 Toimeenpano ja seuranta	26
10.1 Radiolaitemarkkinat	26

10.2 Erillismyynnin laajentaminen	26
10.3 Siirretty säädösvalta	26
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	27
11.1 Johdanto	27
11.2 Elinkeinovapaus (18 §) ja vastuu ympäristöstä (20 §)	27
11.3 Lailla säätämisen vaatimus (80 §).....	28
11.4 Ahvenanmaan maakunta	30
LAKIEHDOTUS	31
Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta	31
LIITE	34
RINNAKKAISTEKSTI.....	34
Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta	34
ASETUSLUONNOS	39
Laki radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.....	39
MUUT LIITTEET	41
LIITE	41

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat vuonna 2014 direktiivin 2014/53/EU radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta (*jäljempänä radiolaitedirektiivi*). Radiolaitedirektiivin tavoitteena on varmistaa, että Euroopan unionin alueella käyttöön otettavat ja markkinoille saatettavat radiolaitteet ovat turvallisia, käyttävät radiotaajuuksia tehokkaasti ja tukevat radiotaajuuksien tehokasta käyttöä haitallisten häiriöiden välttämiseksi. Radiolaitedirektiivissä vahvistetaan radiolaitteiden markkinoille pääsyä koskevat pakolliset ehdot. Direktiivin piiriin kuuluvat sähkö- ja elektroniikkalaitteet, jotka voivat käyttää radiotaajuuksia viestintään ja/tai radiomääritykseen.

Radiolaitedirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 30 luvun säännöksillä sekä sen 251 ja 252 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta (600/2016). Radiolaitedirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luku uudistettiin kokonaisuudessaan ja siihen koottiin radiolaitedirektiivin täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset radiolaitteiden olennaisista vaatimuksista laitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetulla valtioneuvoston asetuksella säädetään radiolaitedirektiivin 44 artiklan ja 3 artiklan 3 kohdan nojalla annetuissa täytäntöönpanosäännöksissä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden erityisistä vaatimuksista sekä rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2380 radiolaitedirektiivin muuttamisesta (*jäljempänä radiolaitedirektiivin muutos*) annettiin 23.11.2022 ja se tuli voimaan 27.12.2022. Direktiivimuutoksen taustalla on kiertotaloutta koskeva komission toimintasuunnitelma, jossa ilmoitettiin aloitteista, jotka kattavat tuotteiden koko elinkaaren ja koskevat muun muassa tuotteiden suunnittelua, kiertotalouden prosessien edistämistä, kestävästi kulutuksen tukemista ja sen varmistamista, että käytetyt resurssit pidetään unionin taloudessa mahdollisimman pitkään. Direktiivimuutos liittyy komission vuoden 2020 työohjelman painopistealueeseen Euroopan digitaalinen valmius.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 lukua ja valtioneuvoston asetusta radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta on muutettava radiolaitedirektiivin muutoksen sisältämien säännösten täytäntöönpanemiseksi. Jäsenvaltioiden on muutospäätöksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti annettava ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 28.12.2023. Tämä hallituksen esitys sisältää ehdotukset tarpeelliseksi lainsäädäntömuutoksiksi direktiivin täytäntöönpanemiseksi Suomessa.

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio on vuodesta 2009 pyrkinyt rajoittamaan matkapuhelinten ja vastaavien laitteiden latausrajapintojen markkinoiden pirstoutumista. Tehdyt aloitteet ovat kuitenkin johtaneet vain vapaaehtoisin järjestelmiin, jotka eivät ole oikeudellisesti sitovia, eikä niiden yhdenmu-

kainen ja johdonmukainen soveltaminen siten ole ollut varmaa. Suurimmat matkapuhelinvalmistajat allekirjoittivat komission aloitteesta kesäkuussa 2009 yhteisymmärryspöytäkirjan¹ EU:ssa myytävien tiedonsiirtovalmiuksilla varustettujen matkapuhelinten latausrajapintojen yhdenmukaistamisesta. Yhteisymmärryspöytäkirja vähensi markkinoiden pirstoutumista ja sen täytännönpanon ansiosta matkapuhelinten latausratkaisujen määrä väheni 30:stä kolmeen. Yhteisymmärryspöytäkirjassa sallittiin kuitenkin myös omien latausrajapintojen käyttö, eikä siinä käsitelty ympäristöongelmia. Yhteisymmärryspöytäkirjan voimassaolo päättyi kahden uusimisen jälkeen vuonna 2014, kun uutta esitettyä yhteisymmärryspöytäkirjaa ei pidetty tyydyttävänä yhteiselle latausratkaisulle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta.

Euroopan komissio antoi 23.9.2021 ehdotuksen radiolaitedirektiivin muuttamisesta COM(2021) 547 final (*jäljempänä ehdotus*)². Ehdotukseen liittyi myös komission vaikutustenarviointiraportti SWD(2021) 245 final³ sekä siitä tehty tiivistelmä SWD(2021) 246 final⁴. Komission vaikutustenarviointi osoitti, että radiolaitteiden sisämarkkinoiden kaikkia mahdollisuuksia ei nykyisellään hyödynnetä. Matkapuhelinten ja muiden vastaavien radiolaitteiden latausrajapintojen ja -protokollien markkinoiden jatkuva pirstoutuminen on kuluttajille hankalaa ja johtaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromun lisääntymiseen.

Komissio toteutti direktiiviehdotuksen valmisteluvaiheessa vuosina 2018-2019 alustavan vaikutustenarvioinnin ja vuonna 2019 laajan julkisen kuulemisen, joka kohdistui jäsenmaihin, kansalaisiin, kuluttajajärjestöihin, kansalaisjärjestöihin, valmistajien järjestöihin ja yksittäisiin valmistajiin. Lisäksi komissio järjesti valmistelun aikana kaksi kuluttajakyselyä, sidosryhmille suunnatun kyselyn, kohdennettuja haastatteluja sekä asiantuntijaryhmän kokouksia.

1.2.2 Kansallinen valmistelu ja Suomen kanta

Valtioneuvosto antoi 4.11.2021 eduskunnalle U-kirjelmän (U 63/2021 vp) komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/53/EU muuttamisesta. Kirjelmä oli sekä viestintäjaoston (EU 19) että kilpailukykyjaoston (EU 8) käsiteltävänä kirjallisessa menettelyssä aikavälillä 27.10 – 29.10.2021.

U-kirjelmä käsiteltiin eduskunnassa ja suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan (SuVEK 85/2021 vp) 3.12.2021. Valiokunta yhtyi erikoisvaliokunnan lausunnon (LiVL 33/2021 vp) mukaisesti valtioneuvoston kantaan. Valtioneuvosto kannatti komission ehdotuksen tavoitteita ja suhtautui ehdotukseen pääosin myönteisesti. Valtioneuvosto kannatti direktiivin muuttamista ja piti niin ikään hyvänä markkinoiden pirstoutumisen estämistä, kuluttajien käyttömukavuuden parantamista sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrän vähentämistä. Valtioneuvosto katsoi kuitenkin, että komission alkuperäistä ehdotusta tulisi jatkokäsittelyssä vielä tarkentaa soveltamisalan rajausta, tietovaatimuksia, komissiolle siirrettävää delegoitua valtaa ja latausliittimen valintaa koskevien ehdotusten osalta.

¹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/2417/attachments/1/translations>.

² [Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamisesta saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2014/53/EU muuttamisesta COM\(2021\) 547 final](#).

³ [Euroopan komission vaikutustenarviointi SWD\(2021\) 245 final](#).

⁴ [Tiivistelmä Euroopan komission vaikutustenarvioinnista SWD\(2021\) 246 final](#).

1.2.3 Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Hallituksen esityksen lausuntokierros järjestettiin 22.8.2023 – 29.9.2023 välisenä aikana. Lausuntopyyntö lähetettiin 62 taholle ja lausuntoja annettiin yhteensä 18. Hallituksen esitys on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Tavoitteet

Lakiehdotuksen tavoitteena on uudistaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luku radiolaitedirektiivin muutoksen edellyttämällä tavalla. Uudet säädökset ovat tarpeen direktiivimuutoksen ja sen nojalla annettavien delegoitujen säädösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Samalla on tarkoitus uudistaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luvun 251 ja 252 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetus radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Radiolaitedirektiivin muutoksen tavoitteena on estää tiettyjen radiolaitteiden markkinoiden pirstoutuminen latausrajapintojen ja -protokollien osalta, parantaa kuluttajien käyttömukavuutta sekä vähentää sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää. Tarkoituksena on yhdenmukaistaa tiettyjen radiolaitteiden latausrajapinnat, jotta ne voidaan ladata samanlaisella latausliittimellä ja mahdollistaa myös tuleva yhdenmukaistaminen ja tekniikan kehitykseen mukautuminen. Muutosten myötä yhdenmukaistettaisiin myös pikalatausta tukevien laitteiden pikalatausprotokollat.

Muutosdirektiivin tavoitteena on varmistaa, että loppukäyttäjät saavat radiolaitteen ostaessaan tarvittavat tiedot sen lataustehoa koskevista ominaisuuksista ja laitteen kanssa yhteensopivasta latauslaitteesta. Lisäksi otettaisiin käyttöön vaatimuksia, joiden mukaan talouden toimijoiden olisi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia tietyt radiolaitteet ilman latauslaitetta. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrän vähentämisen lisäksi muutosdirektiivillä pyritään edistämään kiertotaloutta vähentämällä latauslaitteiden raaka-aineiden louhinnasta sekä niiden valmistamisesta, kuljetuksesta ja hävittämisestä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä.

2.2 Pääasiallinen sisältö

2.2.1 Yleistä

Radiolaitedirektiivin muutos ehdotetaan kansallisesti täytäntöön pantavaksi direktiivin tarkoituksen ja sisällön mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia. Radiolaitedirektiiviin tehdyt muutokset ovat verraten yksityiskohtaisia ja teknisiä, eivätkä jätä jäsenvaltioille kansallista liikkumavaraa. Säännökset ovat myös yksiselitteisiä, eivätkä sisällä vaihtoehtoja tai valinnaisuuksia.

Radiolaitteiden ja lisälaitteiden, kuten latureiden, täyden yhteentoimivuuden estää se, että tiettyihin luokkiin kuuluvissa langallista latausta käyttävissä radiolaitteissa käytetään erilaisia latausrajapintoja. Lisäksi käytössä on useita erilaisia pikalatausprotokollia, joiden vähimmäissuoritusastoa ei aina taata. Tästä syystä radiolaitedirektiiviin on tarpeen sisällyttää asianmukaiset vaatimukset, jotka koskevat tiettyjen radiolaiteluokkien latausrajapintoja ja -protokollia sekä tietoja, jotka kuluttajille ja muille loppukäyttäjille on annettava kyseisten radiolaiteluokkien latausominaisuuksista, kuten laitteen lataamisen edellyttämästä vähimmäis- ja enimmäistehosta.

Latausrajapintojen pirstoutumisen estämiseksi vaaditaan yhdenmukaistamista tiettyjen sellaisten radiolaiteluokkien osalta, jotka käyttävät langallista latausta. Lisäksi on tarpeen luoda perusta sille, että tekniikan kehitykseen voidaan mukautua myös sellaisten radiolaiteluokkien osalta, jotka tulevaisuudessa mahdollisesti ladataan langattomasti. Yhdenmukaistamisen laajentamisen avulla voidaan tulevaisuudessa entisestään vähentää sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää, parantaa kuluttajien käyttömukavuutta sekä turvata tiettyjen radiolaiteluokkien sisämarkkinoiden toimivuus. Esimerkiksi langattomassa lataamisessa voidaan tulevaisuudessa kehittää toisistaan poikkeavia ratkaisuja, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia kuluttajien käyttömukavuuteen ja ympäristöön. Vaikka tällä hetkellä on ennen aikaista asettaa erityisvaatimuksia tällaisille ratkaisuille, on komission voitava ryhtyä toimiin niiden yhdenmukaistamiseksi tulevaisuudessa, jos havaitaan sisämarkkinoiden pirstoutumista.

Direktiivimuutoksen mukaan latauksen yhdenmukaistaminen olisi puutteellista, jos siihen ei yhdistettäisi radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden erillismyyntiä sekä loppukäyttäjille annettavia tietoja koskevia vaatimuksia. Jos esitettyjen muutosten soveltamisalan piiriin kuuluvien radiolaiteluokkien ja latauslaitteiden kaupan pitämiseen sovellettaisiin eri jäsenvaltioissa erilaisia lähestymistapoja, näiden tuotteiden rajatylittävä kauppa vaikeutuisi, kun talouden toimijat joutuisivat pakkaamaan tuotteensa eri tavalla riippuen siitä, missä jäsenvaltiossa tuotteet myydään. Tämä lisäisi kuluttajille aiheutuvaa haittaa ja aiheuttaisi tarpeetonta sähkö- ja elektroniikkalaiteromua, mikä taas vähentäisi yhdenmukaistamisesta saatavia hyötyjä. Siksi on tarpeen asettaa vaatimuksia, joiden mukaan loppukäyttäjät eivät välttämättä joudu ostamaan uutta latauslaitetta ostaessaan uuden radiolaitteen. Tällaisten vaatimusten tehokkuuden varmistamiseksi loppukäyttäjien olisi saatava radiolaitteen latausominaisuuksista kaikki tarvittavat tiedot laitteen ostamisen yhteydessä.

Tietyt tiedot olisi annettava visuaalisessa muodossa kaikkien toimitustapojen, eli myös etämyynnin yhteydessä. Erityisen merkinnän, joka kertoo latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä, avulla kuluttajat ja muut loppukäyttäjät voisivat valita radiolaitteidensa lataamiseen sopivimman latauslaitteen. Jotta tietoja latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä voisi käyttää hyödyllisenä viitemateriaalina koko radiolaitteen käyttöänsä ajan, kyseiset tiedot olisi sisällytettävä myös radiolaitteen mukana toimitettaviin ohjeisiin ja turvallisuustietoihin. Näitä vaatimuksia olisi voitava mukauttaa tulevaisuudessa, jotta voidaan huomioida mahdolliset muutokset ulkoisten virtalähteiden merkintävaatimuksiin.

Direktiivimuutoksella tavoiteltavien hyötyjen ja kattavan yhdenmukaistamisen saavuttamiseksi täyttää yhteentoimivuutta kaapelin kanssa vaaditaan sekä radiolaitteelta että ulkoiselta virtalähteeltä. Tämä hallituksen esitys koskee radiolaitteen ja kaapelin yhteentoimivuutta, jota pidetään ulkoisen virtalähteen, eli latauslaitteen, ja kaapelin yhteentoimivuutta suurempana haasteena. Ulkoisen virtalähteen yhteentoimivuus varmistetaan uudelleentarkastelemalla ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamisesta ulkoisille teholähteille annettu komission asetus (EU) 2019/1782. Tavoitteena on, että tarkistettu asetus tulisi voimaan samanaikaisesti nyt ehdotettavan lain kanssa.

2.2.2 Latausrajapintojen ja –protokollien yhdenmukaistaminen

Direktiivimuutoksen keskeisin ehdotus koskee tiettyjen radiolaitteiden latausrajapintojen yhdenmukaistamista. Direktiivimuutoksen mukaan sen soveltamisalaan kuuluvien radiolaiteluok-

kien yhteiseksi latausliittimeksi määriteltäisiin USB-C-tyypin liitin, joka on maailmanlaajuisesti käytössä ja kansainvälisesti standardoitu. Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (Cenelec) on saattanut sen osaksi eurooppalaista standardia EN IEC 62680-1-3:2021.⁵

USB-C-tyypin teknologia on jo yleinen monissa radiolaiteluokissa, koska se tarjoaa korkealaatuisen latauksen ja tiedonsiirron. USB-C-tyypin latausliitin yhdistettynä USB Power Delivery -latausprotokollaan pystyy tuottamaan jopa 100 watin tehon, minkä ansiosta se tarjoaa paljon mahdollisuuksia pikalatausratkaisujen jatkokehittämiselle, mutta markkinoille jää samalla tilaa myös matalan hintaluokan laitteille, joissa ei tarvita pikalatausta. Matkapuhelimet ja vastaavat pikalatausta tukevat radiolaitteet voivat käyttää eurooppalaisessa standardissa EN IEC 62680-1-2:2021⁶ kuvattuja USB Power Delivery -ominaisuuksia. USB-liitäntöjä koskevat eritelmät kehittyvät jatkuvasti. Tätä varten USB Implementers Forum on kehittänyt päivitetyn version USB Power Delivery -eritelmästä, jolla voidaan tukea enimmillään 240 watin tehoja. Myös USB-C-tyypin eritelmää on mukautettu niin, että uusien vaatimusten mukaan liitinten ja kaapelien on tuettava jopa 240 watin tehoja. Näin ollen myös tällaista tehotasoa vaativien radiolaitteiden, kuten kannettavien tietokoneiden, lisääminen uusien vaatimusten soveltamisalan piiriin on mahdollista.

Muutosdirektiivin sääntely koskee latausliitintä, eli sitä osaa radiolaitteessa, johon laturin kaapeli yhdistetään. Direktiivi ei koske latauslaitetta, eli laturin ulkoista virtalähdettä, eikä radiolaitteen ja ulkoisen virtalähteen yhdistävää kaapelia, joka siirtää sähköä virtalähteestä laitteeseen. Epäsuorasti liittimen määrittäminen kuitenkin koskee myös kaapelin liittimeen yhdistettävää päätä, jonka tulee olla liittimen kanssa yhteensopiva, jotta laitetta voi ladata.

Radiolaitedirektiivin uuden 3 artiklan 4 kohdan mukaan radiolaitteet, jotka kuuluvat liitteen I a I osassa täsmennettyihin radiolaiteluokkiin, on rakennettava siten, että ne vastaavat mainitussa liitteessä asianomaiselle radiolaiteluokalle vahvistettuja latausominaisuuksia koskevia eritelmiä. Kyseisen liitteen I osan 1 kohdan mukaan I osan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä vaatimuksia sovelletaan seuraaviin radiolaiteluokkiin: kädessä pidettävät matkapuhelimet, tabletit, digitaalikamerat, kuulokkeet, kuulokemikrofonit, kädessä pidettävät videopelikonsolit, kannettavat kaiuttimet, sähköiset lukulaitteet, näppäimistöt, hiiret, kannettavat navigointijärjestelmät, nappikuulokkeet ja kannettavat tietokoneet. Kannettavien tietokoneiden osalta direktiivimuutoksen soveltaminen alkaa muita laitteita myöhemmin, eli 28.4.2026.

Direktiivin uuden 3 artiklan 4 kohdan mukaan langallisella latauksella ladattavien radiolaitteiden osalta komissiolle siirretään valta antaa 44 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteen I a I osaa tieteellisen ja teknologisen kehityksen tai markkinakehityksen perusteella. Tavoitteena on varmistaa radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden yhteinen vähimmäisyhteentoimivuus sekä parantaa kuluttajien käyttömukavuutta, vähentää ympäristöjätettä ja välttää markkinoiden pirstoutuminen. Komissio voi delegoiduilla säädöksillä muuttaa, lisätä tai poistaa sekä liitteen I a I osan mukaisia radiolaiteluokkia, että latausliittimiin ja -protokollisiin liittyviä teknisiä eritelmiä, viitetietoja ja kuvauksia. Teknologiseen kehitykseen varautumiseksi komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä myös sellaisten laitteiden osalta, jotka voidaan ladata muulla kuin langallisella latauksella.

⁵ Universal serial bus interfaces for data and power – Part 1-3: Common components – USB Type-C® Cable and Connector Specification.

⁶ Universal serial bus interfaces for data and power – Part 1-2: Common components – USB Power Delivery specification.

Komissio arvioi jatkuvasti markkinakehitystä, markkinoiden pirstoutumista ja teknologista kehitystä tavoitteenaan tunnistaa sellaisten radiolaiteluokkia, jotka voidaan ladata langallisella latauksella ja joiden sisällyttäminen liitteen I a I osaan parantaisi kuluttajien käyttömukavuutta ja vähentäisi ympäristöjätettä huomattavasti. Komissio raportoi arvioinnin tuloksista Euroopan parlamentille ja neuvostolle viiden vuoden välein alkaen vuodesta 2025.

Direktiivin liitteen I a I osan 2 kohdan mukaan liitteen I osan 1 kohdan mukaisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden, joita voidaan ladata langallisella latauksella, on oltava varustettu tietyn standardin mukaisella USB-C-tyypin liittimellä, joka on koko ajan käytettävissä ja toimintakunnossa. Tällaisten radiolaitteiden on myös oltava ladattavissa tietyn standardin mukaisilla kaapeleilla. Lisäksi, jos samoihin luokkiin kuuluvia radiolaitteita voidaan ladata yli 5 voltin jännitteellä, yli 3 ampeerin virralla tai yli 15 watin teholla, niihin on sisällytettävä tietyn standardin mukainen USB Power Delivery -ominaisuus ja varmistettava, että mahdolliset muut latausprotokollat mahdollistavat kyseisen ominaisuuden täyden toimivuuden käytettävästä latauslaitteesta riippumatta.

2.2.3 Mahdollisuus hankkia radiolaite ilman latauslaitetta

Direktiivimuutoksen myötä radiolaitedirektiiviin lisättiin uusi 3 a artikla, joka koskee kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien mahdollisuutta hankkia tiettyjen luokkien radiolaitteita ilman latauslaitetta. Uuden 3 a artiklan 1 kohdan mukaan, jos talouden toimija tarjoaa kuluttajille tai muille loppukäyttäjille mahdollisuuden hankkia 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua radiolaitteen yhdessä latauslaitteen kanssa, talouden toimijan on tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille myös mahdollisuus hankkia kyseinen radiolaite ilman latauslaitetta.

Uuden 3 a artiklan 2 kohdan mukaan talouden toimijoiden on varmistettava, että tieto siitä, toimitetaanko 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua radiolaitteen mukana latauslaite, esitetään graafisessa muodossa käyttämällä direktiivin liitteen I a III osassa esitettyä kuvamerkkiä, kun radiolaite asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville. Kuvamerkki on tehtävä pakkaukseen tai kiinnitettävä siihen tarrana. Kun radiolaite asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, kuvamerkki on esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää. Kuvamerkin osalta komissiolle siirretään valta antaa 44 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla otetaan käyttöön, muutetaan, lisätään tai poistetaan graafisia elementtejä tai tekstielementtejä liitteen I a I ja II osien tai merkintävaatimusten tulevien muutosten tai teknologisen kehityksen seurauksena.

2.2.4 Kuluttajille ja muille loppukäyttäjille annettavat tiedot

Radiolaitedirektiivin 10 artiklan muutetun 8 kohdan mukaan valmistajien on varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan ohjeet ja turvallisuustiedot. Ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön. Näihin tietoihin on tapauksen mukaan sisällytettävä kuvaus niistä lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tällaisten ohjeiden ja turvallisuustietojen sekä mahdollisten muiden merkintöjen on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helppotajuisia.

Direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen radiolaitteiden ohjeiden on sisällettävä tiedot liitteen I a II osassa esitetyistä radiolaitteiden latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä. Kun valmistajat asettavat tällaisia radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, tiedot on ohjeisiin sisällyttämisen lisäksi esitettävä myös liitteen I a IV osassa esitetyssä merkinnässä. Merkintä on tehtävä ohjeisiin ja lisäksi pakkaukseen tai kiinnitettävä pakkaukseen tarrana. Jos pakkausta ei ole, merkinnän sisältävä tarra kiinnitetään

radiolaitteeseen. Kun radiolaitte asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, merkintä on esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää. Ohjeet ja turvallisuustiedot on esitettävä kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien helposti ymmärtämällä, kyseisen jäsenvaltion määrittämällä kielellä.

Myös merkinnän osalta komissiolle siirretään valta radiolaitedirektiivin 44 artiklan mukaisesti antaa delegoituja säädöksiä, joilla otetaan käyttöön, muutetaan, lisätään tai poistetaan tietoja, graafisia elementtejä tai tekstielementtejä liitteen I a I osan tai merkintävaatimusten tulevien muutosten tai teknologisen kehityksen seurauksena.

2.2.5 Valtuutussäännökset

Radiolaitedirektiivin muutos sisältää useamman valtuutussäännöksen, joiden mukaan komissiolle siirretään valta radiolaitedirektiivin siirretyn säädösvallan käyttämistä koskevan 44 artiklan mukaisesti antaa delegoituja säädöksiä. Radiolaitedirektiivin 44 artiklan mukaisesti komissiolle on jo ennestään ollut valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään, mitä radiolaiteluokkia tietyjen artiklojen vaatimukset koskevat.

Uusien valtuutussäännösten nojalla komissiolle on 27.12.2022 alkaen viiden vuoden ajan radiolaitedirektiivin 3 artiklan 4 kohdassa, 3 a artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ja 10 artiklan 8 kohdan viidennessä alakohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Delegoidut säännökset voivat koskea direktiivin liitteessä I a tarkoitettuja latausominaisuuksia koskevia eritelmiä, latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä annettavia tietoja ja lataustehosta kertovaa merkintää sekä kuvamerkkiä, josta käy ilmi, toimitetaanko radiolaitteen mukana latauslaite.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Radiolaitedirektiivi

Radiolaitedirektiivi määrittelee yhteiset olennaiset vähimmäisvaatimukset EU:n markkinoilla saataville asetettaville radiolaitteille. Sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että EU:n alueella käyttöön otettavat ja markkinoille saatettavat radiolaitteet ovat turvallisia, käyttävät radiotaajuuksia tehokkaasti ja tukevat radiotaajuuksien tehokasta käyttöä haitallisten häiriöiden välttämiseksi.

Vastuu siitä, että markkinoille saatettavat radiolaitteet täyttävät niille asetetut olennaiset vaatimukset, on ensisijaisesti radiolaitteiden valmistajilla. Mikäli radiolaitteet täyttävät EU:n virallisessa lehdessä julkaistuissa harmonisoiduissa standardeissa määritellyt, niihin soveltuvat vaatimukset, syntyy oletettuna laitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Laittevalmistaja voi osoittaa vaatimustenmukaisuuden myös ilmoitetun laitoksen antamalla lausunnolla.

3.2 Laki sähköisen viestinnän palveluista

3.2.1 Yleistä

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain radiolaitteiden vaatimustenmukaisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan 30 lukuun koottiin radiolaitedirektiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä (HE 67/2016 vp) direktiivin täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset radiolaitteiden olennaisista vaatimuksista laitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Radiolaitteella tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaisesti laitetta ja sen olennaista osaa, joka on tarkoitettu radiotaajuuksien sähkömagneettisten

aaltojen lähettämiseen (radiolähetin) tai vastaanottamiseen (radiovastaanotin) radioviestintää tai muuta tarkoitusta varten. Radiolaitteen määritelmä ei ole riippuvainen laitteen käyttötarkoituksesta, vaan radiolaitteeksi katsotaan myös esimerkiksi sähkölaite, jossa on sisäänrakennettu radiokomponentti.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luku sisältää säännökset muun muassa radiolaitteiden olennaisista vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuusolettamasta, talouden toimijoiden velvollisuuksista, ilmoitetuista laitoksista sekä tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, joilla pyritään edistämään markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta. Luku sisältää myös asetuksenantovaltuudet, joiden mukaan radiolaitedirektiivin 44 artiklan nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä määriteltyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien radiolaitteiden erityisistä vaatimuksista sekä rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3.2.2 Radiolaitteiden markkinavalvonta

Radiolaitteiden markkinavalvonnasta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luvussa. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 303 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto valvoo kyseisen lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei laissa muuta säädetä. Lain 303 §:n 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

Radiolaitedirektiivin nojalla määräytyvä valvonta on kyseisen säännöksen perusteella jaettu Suomessa eri viranomaisten välillä. Nämä viranomaiset ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) sekä Säteilyturvakeskus (STUK). Lisäksi Tulli valvoo Liikenne- ja viestintäviraston ohella radiolaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 307 §:n nojalla. Tulli toimii myös komission markkinavalvonta-asetuksessa⁷ tarkoitettuna ulkorajatarkastuksista vastaavana viranomaisena sekä valvoo maastavientikiellon ja hävittämismääräyksen noudattamista ulkorajalla. Radiolaitteiden markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä sisältyy radiolaitedirektiivin ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain lisäksi lukuisiin muihin säädöksiin, ohjeisiin ja suosituksiin, kuten komission markkinavalvonta-asetukseen ja lakiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta (1137/2016).

Liikenne- ja viestintäviraston suorittaman valvonnan pääkohteena on radiohäiriöiden ennaltaehkäisy. Radiolaitteiden markkinavalvonta on jälkikäteisvalvontaa, joka kohdistuu valmistukseen sekä taloudellisen toiminnan yhteydessä tapahtuvaan maahantuontiin ja jakeluun. Valvonta on riskiperusteista ja pistokoemaista ja se kattaa sekä reaktiivisen, eli radiohäiriöiden selvityksen tai eri ilmoituskanavien kuten Rapid Exchange of Information System (RAPEX) tai Information and Communication System for Market Surveillance (ICSMS) kautta tulleet tapaukset, että proaktiivisen valvonnan, eli valvonnan, joka kohdennetaan erityisesti sellaisiin laiteryhmiin, joissa on tai epäillään radiohäiriöriskiä. Liikenne- ja viestintävirasto käyttää radiolaitteiden markkinavalvontaan tällä hetkellä vuositasolla noin kolme henkilötyövuotta. Virasto tarkastaa vuosittain noin 40 – 60 radiolaitetta vuosittaisen testausmäärärahan ollessa noin 58 000

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1020, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.).

euroa. Tarkastuksia kohdennetaan sekä myymälätiloihin että verkossa tapahtuvaan radiolaitteiden kauppaan. Valvontatoimenpiteisiin vaikuttavat muun muassa tarkastuksissa havaitut puutteet ja näiden puutteiden riskiarviointi.

Lisäksi markkinavalvontatehtäviin sisältyvät kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö eri valvontaviranomaisten välillä, erilaiset raportointi- ja tilastointitehtävät sekä neuvonta ja viestintä eri toimijoille. Radiolaitteiden markkinavalvonta ei ulotu radiolaitteiden käyttöönottoon ja käyttöön. Liikenne- ja viestintävirasto ei myöskään anna ennakkohyväksyntöjä radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Kuluttajat ja muut loppukäyttäjät voivat varmistua radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja turvallisuudesta tarkistamalla, että laitteisiin on kiinnitetty säädetyt merkinnät, erityisesti CE-merkintä, ja sen mukana toimitetaan EU-vaatimustenmukaisuusvaikutus, ohjeet sekä turvallisuustiedot.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 329 §:ssä säädetään radiohäiriöiden estämisestä. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos laitteen tai sen käytön epäillään todennäköisin syin olevan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. Lisäksi lain 327 §:ssä säädetään erikseen, että Liikenne- ja viestintäviraston tarkastajalla on radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu, oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa maahantuojan tai valmistajan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuvat kulut, mikäli laite osoittautuu olennaisella tavalla säännösten tai määräysten vastaiseksi.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 329 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön. Virastolla on lisäksi oikeus kieltää radiolaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö myös, jos radiolaitteen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan häiriötä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 95 tai 96 §:ssä tarkoitetulle radiotaajuuksien suunnitellulle käytölle.

3.3 Radiolaitteiden ja latauslaitteiden markkinat

Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistaminen on yksi radiolaitedirektiivin tavoitteista. Radiolaitteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla edellyttää talouden toimijoiden vastuiden ja veloitteiden tarkkaa määrittelyä sekä viranomaisten välistä laajaa yhteistyötä. Radiolaitteiden valmistus Suomessa on varsin vähäistä, ja huomattava osa koko EU:n alueella markkinoitavista radiolaitteista on valmistettu kolmansissa maissa. Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan radiolaitteiden on toimittava yhteen lisälaitteiden, erityisesti yleislatureiden kanssa. Radiolaitedirektiivin mukaan radiolaitteiden ja lisälaitteiden, kuten latureiden, yhteentoimivuus yksinkertaistaa radiolaitteiden käyttöä sekä vähentää tarpeetonta jätettä ja kustannuksia.

Suurimmat matkapuhelinvalmistajat allekirjoittivat komission aloitteesta kesäkuussa 2009 yhteisymmärryspöytäkirjan EU:ssa myytävien tiedonsiirtovalmiuksilla varustettujen matkapuhelinten latureiden yhdenmukaistamisesta.⁸ Allekirjoittajat sopivat kehittävänsä USB 2.0 Micro B

⁸ [Memorandum of Understanding regarding Harmonisation of a Charging Capability for Mobile Phones, 5.6.2009.](#)

-rajaan perustuvan yhteisen eritelmän, joka mahdollistaisi matkapuhelinten kanssa täysin yhteensopivien latureiden saattamisen markkinoille. Yhteisymmärryspöytäkirja vähensi markkinoiden pirstoutumista ja kannusti lähes maailmanlaajuiseen yhdenmukaisuuteen. Sen täytäntöönpanon ansiosta matkapuhelinten latausratkaisujen määrä väheni tehokkaasti 30:stä kolmeen.

Yhteisymmärryspöytäkirjassa sallittiin kuitenkin myös omien latausrajapintojen käyttö, eivätkä kaikki matkapuhelinvalmistajat ole ottaneet yhteisymmärryspöytäkirjan mukaista ratkaisua käyttöön estäen samalla täyden yhteentoimivuuden. Yhteisymmärryspöytäkirjassa ei myöskään koskaan käsitelty ympäristöongelmia, jotka johtuvat siitä, että käytössä on edelleen keskenään erilaisia latausrajapintoja ja -protokollia. Yhteisymmärryspöytäkirjan voimassaolo päättyi kahden uusimisen jälkeen vuonna 2014. Kun uutta esitettyä yhteisymmärryspöytäkirjaa ei pidetty tyydyttävänä yhteiselle latausratkaisulle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta, komissio käynnisti vuonna 2018 vaikutustenarvioinnin, joka koski mahdollista ehdotusta yhteisestä ratkaisusta matkapuhelinten ja mahdollisesti muiden samankaltaisten radiolaitteiden lataamiseen.

Vaikka vapaaehtoisilla aloitteilla lisättiin latauslaitteiden, eli latureiden ulkoisten virtalähteiden, lähentymistä ja vähennettiin markkinoilla saatavilla olevien erilaisten latausratkaisujen määrää, ei näillä aloitteilla kuitenkaan saavutettu unionin poliittisia tavoitteita, jotka koskevat kuluttajien käyttömukavuuden parantamista, sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrän vähentämistä sekä latauslaitteiden markkinoiden pirstoutumisen estämistä.

3.4 Kuluttajien käyttömukavuus ja elektroniikkalaiteromun määrä

Radiolaitteiden ja lisälaitteiden, kuten latureiden, yhteentoimimattomuus aiheuttaa kuluttajille ja muille loppukäyttäjille ylimääräistä vaivaa, kun tiettyihin luokkiin kuuluviin langallista latausta käyttävissä radiolaitteissa käytetään keskenään erilaisia latausrajapintoja. Lisäksi käytössä on useita erilaisia pikalatausprotokollia, joiden vähimmäissuoritusastoa ei aina taata. Joidenkin radiolaitteiden valmistajat käyttävät laitteissaan omia latausrajapintojaan ja -protokolliaan, jotka eivät ole yhteensopivia muiden latureiden kanssa tai jotka eivät voi taata samaa latausnopeutta käytettäessä toisen valmistajan laturia.

Toinen osa ongelmaa on se, että markkinoilla on enemmän latureita kuin mitä kuluttajat todellisuudessa tarvitsevat tai haluavat. Useimmilla kuluttajilla on jo radiolaitetta ostettaessa olemassa yksi tai useampi laitteen kanssa yhteensopiva laturi, joten jokaisen radiolaitteen kanssa ei aina tarvitsisi hankkia uutta laturia. Joitakin uusia malleja koskevia poikkeuksia lukuun ottamatta valmistajat kuitenkin oletusarvoisesti myyvät laturin yhdessä radiolaitteen kanssa. Tämä aiheuttaa raaka-aineiden turhaa käyttöä sekä kasvihuonekaasupäästöjen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrän lisääntymistä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Radiolaitedirektiivin muutoksen täytäntöönpano tehtäisiin muuttamalla sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luvun säännöksiä ja lisäämällä tarkemmat säännökset tiettyjen radiolaiteluokkien latausominaisuuksia koskevista eritelmistä sekä tiettyjen radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden erillismyyntivaatimuksesta. Osana muutospäätöksiin täytäntöönpanoa muutettaisiin myös radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua valtioneuvoston asetusta.

Muutosdirektiivin täytäntöönpanon vaatimien muutosten lisäksi ei ehdotettaisi tehtävän muita direktiivistä riippumattomia tai kansallisia muutoksia. Radiolaitedirektiiviin tehdyt muutokset ovat verraten yksityiskohtaisia ja teknisiä, eivätkä jätä kansallista liikkumavaraa. Säännökset ovat myös yksiselitteisiä, eivätkä sisällä vaihtoehtoja tai valinnaisuuksia.

Uuden radiolaitedirektiivin muutoksen mukaisen sääntelyn soveltaminen alkaisi direktiivin liitteen I a I osan 1.1-1.12 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta 28.12.2024. Liitteen I osan 1.13 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta soveltaminen kuitenkin alkaisi 28.4.2026.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset yrityksiin

Ehdotuksella olisi taloudellisia vaikutuksia tiettyjen yritysten toimintaan. Omaa latausrajapintaa, eli liitintä käyttävien radiolaitteiden valmistajien olisi jatkossa varmistettava, että kaikkien muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien uusien radiolaitteiden lataaminen USB-C-liitännän kautta on mahdollista direktiivimuutosten täytäntöönpanopäivästä alkaen. Tämä aiheuttaisi kertaluonteisia oikaisukustannuksia sellaisille yrityksille, joilla on tällä hetkellä käytössään muu kuin USB-C-tyypin liitin.

Ei ole olemassa tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon Suomessa valmistetaan muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia laitteita, joissa on muu kuin USB-C-tyypin liitin, joten kertakustannusten määrää tai vaikutuksia on haastava arvioida. Edellä mainitun yhteisymmärryspöytäkirjan myötä matkapuhelinten latausratkaisujen määrä on vähentynyt kolmeen aiemmasta 30:stä, joten suurella osalla matkapuhelinvalmistajista on jo käytössään USB-C-tyypin liittimellä varustettu latausrajapinta. USB-C-tyypin liitin on matkapuhelinten lisäksi tällä hetkellä yleisesti käytössä myös monissa muissa muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvissa radiolaiteluokissa. Tämä pienentää valmistajiin kohdistuvia vaikutuksia merkittävästi. Pidemmällä aikavälillä vakiotyyppinen liitin voi myös helpottaa valmistajien toimintaa.

Esitettyjen muutosten mukaisesti talouden toimijan olisi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia tiettyyn radiolaiteluokkaan kuuluva radiolaitte ilman latauslaitetta. Vaatimuksella tarkoitettaisiin radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyyntiä. Talouden toimijat voisivat halutessaan jatkossakin asettaa tietyt radiolaitteet kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville latauslaitteen kanssa, mutta muutoksen myötä talouden toimijan olisi vähintään tarjottava mahdollisuus ostaa laite ilman latauslaitetta. Erillismyyntiä koskeva vaatimus vaikuttaisi niihin valmistajiin, jotka investoivat omiin liittimiinsä ja mainostavat niiden mukaisia nopeita latausprotokollia. Tällaiset valmistajat eivät voisi jatkossa enää käyttää omia liittimiään muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvissa radiolaitteissa.

Ehdotetun erillismyyntivaatimuksen myötä talouden toimija ei saisi enää itsenäisesti päättää miten valmistamansa, toimittamansa tai myymänsä tuotteet pakkaa. Yrityksille aiheutuisi kertaluonteisia kustannuksia latauslaitteen myymisestä erikseen. Tällaisia kustannuksia aiheutuisi ainakin toimitusketjujen ja kuljetusten uudelleenorganisoinnista. Myös latauslaitteiden valmistajien olisi muokattava liiketoimintamallejaan vastaavaan uutta sääntelyä. Eriksien myytävälle radiolaitteille ja latauslaitteille täytyisi jatkossa valmistaa erilliset pakkaukset. Talouden toimijoille aiheutuisi kertaluonteisia kustannuksia myös merkintää, kuvamerkkiä ja laitteiden latausta koskevia eritelmiä koskevista uusista velvollisuuksista.

Ei ole mahdollista antaa tarkkaa arviota mainittujen kertaluonteisten kustannusten suuruudesta tai luonteesta, sillä on vaikea arvioida, missä määrin valmistajat suunnittelevat radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyyntiä ja missä määrin erillismyyntiin liittyvät kustannukset esimerkiksi pakettien suunnittelussa kuuluvat osaksi yrityksen tavanomaista liiketoimintaa. Kun otetaan huomioon esimerkiksi matkapuhelinmallien suhteellisen lyhyt keskimääräinen käyttöikä ja uusien mallien jatkuva kehittäminen, voidaan olettaa, että mainittuihin muutoksiin liittyvät kustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti osaksi alalla toimivien yritysten tavanomaista liiketoimintaa.

Vähittäiskauppiat ja jakelijat hyötyisivät erillisten latauslaitteiden myynnin lisääntymisestä, sillä niistä olisi mahdollista saada parempi tuotto kuin matkapuhelinten kanssa myytävistä latauslaitteista. Mitä tulee yrityksille aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan tai säännösten noudattamiseen liittyviin rasitteisiin, monilla yrityksillä on tälläkin hetkellä käytössään tietyn standardin mukainen USB-C-tyyppin liitin ja valmistajat, joilla on yhteinen latausrajapinta, testaavat sitä sisäisen laadunvalvonnan menettelyissä. Säännösten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ovat näin ollen jo osa näiden yritysten tavanomaista liiketoimintaa.

Komission vaikutustenarvioinnin mukaan ehdotetut toimenpiteet johtaisivat tuotannonalan maailmanjaaluisen liikevaihdon supistumiseen 350 miljoonalla eurolla vuodessa, kun taas EU:n sisällä tuotannonalan odotetaan kasvavan vuosittain 22 miljoonalla eurolla. Vaikutukset vähittäiskauppioiden ja jakelijoiden toimintaan kasvattaisivat niiden liikevaihtoa arvioilta 457 miljoonalla eurolla vuodessa.⁹

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Ehdotettujen muutosten vaikutukset kohdistuisivat myös kuluttajiin. Kuluttajat hyötyisivät merkittävästi siitä, että tulevaisuudessa ei tarvitsisi ostaa tietyn valmistajan radiolaitteiden kanssa yhteensopivia omia laitekohtaisia latureita eri laitteille. Komission vaikutustenarvioinnin mukaan tällaiset laturit saattavat olla jopa 1,8 kertaa tiettyjä USB-tyyppin latureita kalliimpia. Lisäksi kuluttajatutkimuksen mukaan suurin syy uuden latauslaitteen ostamiselle on vanhan hajoaminen (36 prosenttia vastaajista). Tietyn valmistajan omia laitekohtaisia latureita ostavat kuluttajat ostivat viimeisten 24 kuukauden aikana keskimäärin 0,73 kaapelia per henkilö, kun taas kaikkien merkkien yhteenlaskettu keskiarvo oli 0,51 kaapelia.

Kuluttajien tarvitsisi jatkossa ostaa vähemmän erilaisia latureita ja samalla niiden hintojen enustetaan yhdenmukaistamisen seurauksena laskevan niin, että kuluttajat säästävät vuosittain keskimäärin 549 miljoonaa euroa.¹⁰ Tämä on seurausta erityisesti tiettyjen valmistajien omien tavallista kalliimpien liitinten poistumisesta markkinoilta sekä kuluttajien ostamien latauslaitteiden ja kaapelien määrän vähenemisestä. Muutosten seurauksena kaksi merkittävää kuluttajien käyttömukavuutta häiritsevää tekijää, yhteensopivan latauslaitteen puute ja sekaannukset eri laitteiden latauslaitteiden kesken poistuisivat kokonaan, kun yhtä latauslaitetta olisi mahdollista käyttää kaikkien ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden kanssa.

Kuluttajat hyötyisivät muutoksilla saavutettavien säästöjen lisäksi radiolaitteiden latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä. Latausrajapintojen yhdenmukaistamisen seurauksena kuluttajien tarvitsisi pitkällä aikavälillä ostaa huomattavasti vähemmän erillisiä latauslaitteita. Lisäksi kuluttajat saisivat uusien vaatimusten myötä entistä selke-

⁹ Euroopan komission vaikutustenarviointi, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 20.

¹⁰ Euroopan komission vaikutustenarviointi, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 72.

ämmin tietoa radiolaitteen lataustehoa koskevista ominaisuuksista ja laitteen kanssa yhteensopivasta latauslaitteesta. Muutokset edistäisivät pikalatauksen yhteentoimivuutta sekä mahdollistaisivat kaikkien muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden lataamisen samalla latauslaitteellaturilla. Kuluttajille annetut tiedot vähentäisivät väärinymmärryksiä koskien sitä, minkä latauslaitteen kanssa muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluva radiolaite toimii. Parannetun tiedonsaannin ansiosta kuluttajat voisivat käyttää jo olemassa olevia latureitaan ainakin jossain määrin myös jatkossa. Ennustettu latauslaitteiden ostotarpeen vähentyminen mahdollistaisi kuluttajille 168 miljoonan euron vuosittaiset säästöt.¹¹

Latauslaitteiden erillismyynnin ennustetaan kuitenkin vähentävän mainittuja hyötyjä jonkin verran. Laitteiden valmistajien voidaan ennustaa jatkossa siirtyvän muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden osalta laajaan erillismyyntiin, sillä kyseinen vaihtoehto olisi muutosten seurauksena tarjottava kuluttajille joka tapauksessa. Valmistajat, jotka jo nykyään tarjoavat mahdollisuuden ostaa latauslaite esimerkiksi matkapuhelimesta erillisenä, ennustavat puhelinten hintojen laskevan latauslaitteen hinnan verran. Erillisen laturin ostaessaan kuluttajat maksavat vähittäismyyntihinnan, joka on 2,2-kertainen tukkuhintaan verrattuna. Erillismyynnistä aiheutuvat lisäkustannukset vastaavat käytännössä sitä summaa, joka säästyy erillisten latauslaitteiden ja kaapelien ostotarpeen vähentymisellä. Tämä ei siis toisi kuluttajille säästöjä.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Radiolaitedirektiivin nojalla määräytyvä valvontavastuu on Suomessa jaettu Liikenne- ja viestintäviraston, Tukesin, STUK:n ja Tullin välillä. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 303 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto valvoo sähköisen viestinnän palveluista annetun lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei laissa muuta säädetä. Lain 303 §:n 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan valvo 251 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia eikä 2 kohdassa tarkoitettuja olennaisia sähköturvallisuusvaatimuksia siltä osin, kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi. Esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta viranomaisten keskinäisiin toimivaltuuksiin.

Radiolaitedirektiivin muutoksen täytäntöönpanon myötä Liikenne- ja viestintäviraston vastuulle kuuluva radiolaitteiden markkinavalvonta laajenisi koskemaan latausrajapintoja- ja protokollia. Uusien valvottavien vaatimusten piiriin kuuluva laitemäärä on huomattavan suuri. Liikenne- ja viestintäviraston uudet tehtävät kattaisivat lisäksi kuvamerkkiä koskevan valvonnan myyntitilanteissa ja asetettaessa radiolaite saataville markkinoille sekä kuvamerkkiä koskevan vaatimustenmukaisuusvalvonnan. Valvontakokonaisuus koostuu hallinnollisesta valvonnasta ja testauksesta sekä muista viranomaiselle säädettyistä lakisääteistä tehtävistä kuten tilastoinnista, raportoinnista, kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä eri viranomaisten välillä sekä neuvonnasta ja viestinnästä.

Latausrajapintojen ja –protokollien valvonta, erityisesti näiden testaus, olisi kokonaisuudessaan uusi tehtävä, eikä Liikenne- ja viestintävirastolla ole vastaavasta testauksesta aikaisempaa kokemusta. Valvonta edellyttäisi virastolta uudenlaista asiantuntijaosaamista sekä riittävää määrärahaa testattavien radiolaitteiden hankintaa ja testausta varten. Testausten kustannuksiin vaikuttaa muun muassa se, edellyttääkö testaaminen ulkopuolisen testilaboratorion käyttöä. Testattavia laitteita tulisi säännösten soveltamisen alussa olla nykyistä keskimääräistä testausmää-

¹¹ Euroopan komission vaikutustenarviointi, Impact Assessment Study to Assess Unbundling of Chargers, s. 72.

rää enemmän, jotta valvonnan tehokkuus olisi vaikuttavaa ja näkyvää eri toimijoille sekä kuluttajille ja muille loppukäyttäjille uusien valvontatehtävien tullessa viraston vastuulle. Valvonnan tehokkuus ja jatkuvuus tulisi varmistaa myös pidemmällä aikavälillä, jotta se on jatkossakin tehokasta, vaikuttavaa ja säännöllistä sekä näkyvää.

Vaikka valvontakokonaisuus on uusi, sisältää se kuitenkin paljon vastaavuuksia aikaisemman sääntelyn nojalla suoritettuun radiolaitteiden markkinavalvontaan. Esimerkiksi kuvamerkkiä koskeva valvonta ei huomattavasti eroaisi CE-merkintää koskevan vaatimuksen noudattamisen valvonnasta siitä huolimatta, että kuvamerkin valvonta on etämyyntitilanteissa hyvin pitkälle markkinointitietojen valvontaa, jota viraston toimivaltaan ei ole aikaisemmin sisällytetty. Muutos ei kuitenkaan olisi valvontavastuun kannalta merkittävä. Laajeneva valvontavastuu toisi Liikenne- ja viestintävirastolle uusia tehtäviä yhteensä 0,5 henkilötyövuoden verran vuosittain vuodesta 2025 alkaen. Lisäksi määrärahararve testauksen osalta kasvaisi reilulla 30 000 eurolla vuosittain, ollen kokonaisuutena yhteensä 90 000 euroa per vuosi. Määrärahararpeeseen vaikuttavat erityisesti inflaatio ja sen myötä kohoavat kustannukset sekä laitehankintojen että testauksen osalta. Kustannukset on mahdollista kattaa vuodesta 2025 lukien momentin 31.01.02 Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot määrärahojen puitteissa.

Viimekätinen valvontavastuu markkinointitietojen osalta olisi jatkossakin kuluttaja-asiamiehellä erityisesti kuluttajien ja yritysten välisten riita-asioiden osalta. Kuluttajansuojalain 2 luvun valvontaa koskevan 20 §:n 1 momentin mukaan markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies. Saman pykälän 2 momentin mukaan kulutushyödykkeen hinnan ilmoittamista markkinoinnissa valvovat kuluttaja-asiamies ja aluehallintovirastot.

4.2.3 Ympäristövaikutukset

Komission vaikutustenarvioinnin mukaan ehdotuksella olisi merkittäviä ympäristövaikutuksia, sillä se vähentäisi sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää, mikä puolestaan on tärkeää vihreään ja digitaaliseen talouteen siirtymisen kannalta. Nykyään kuluttajat käyttävät vuosittain 2,4 miljardia euroa erillisten latureiden ostamiseen. Kuluttajien mukaan 38 prosenttia kokee yhteensopimattomat laturit hankaliksi. Vuodessa elektroniikkaromua hävitettävistä käyttämättömistä latureista syntyy 11 000 tonnia.¹²

Vaikka tiettyjen radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden erillismyynti tulee kasvattamaan erikseen ostettavien latauslaitteiden määrää, ovat matkapuhelinten mukana automaattisesti tarjottavien latauslaitteiden poistamisesta (60 miljoonaa virtalähdettä vuosittain) saatavat hyödyt korkeammat, kuin erillismyynnistä aiheutuvat haitat. Latauslaitteisiin käytettävien materiaalien kokonaismäärän ennustetaan vähenevän 2600 tonnilla vuodessa. Merkittävimmät muutokset kohdistuisivat erilaisiin muoveihin, alumiiniin ja muihin erityisesti latauslaitteissa käytettäviin materiaaleihin. Sähkö- ja elektroniikkajätteen määrän ennustetaan vähenevän 980 tonnilla vuodessa. Tämän vaikutuksen on havaittu kohdistuvan yhtä lailla käsittelemättömän ja kierrätetyn jätteen määrään. Esitettyjen muutosten seurauksena kasvihuonekaasupäästöt vähenisivät merkittävästi, eli noin 180 000 hiilidioksidiekvivalenttonnia vuodessa.¹³

¹² Euroopan komission ehdotus radiolaitedirektiivin muuttamisesta COM(2021) 547 final, 23.9.2021.

¹³ Euroopan komission ehdotus radiolaitedirektiivin muuttamisesta COM(2021) 547 final, 23.9.2021.

4.2.4 Vaikutukset perusoikeuksiin

Lakiehdotuksella on yhteys perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaiseen elinkeinovapauteen sekä 20 §:n mukaiseen vastuuseen ympäristöstä. Lakiehdotuksen myötä tiettyjen radiolaitteiden valmistajat eivät enää voisi itse valita käyttämäänsä latausrajapintaa, vaan muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden liitinten tulisi jatkossa olla direktiivin liitteessä I a mainittujen standardien mukaisia. Kuitenkin, koska suurella osalla laitevalmistajista on jo käytössään USB-C-tyypin liitin, olisi tällaisten elinkeinonharjoittajien joukko, ja näin ollen myös ehdotettujen muutosten vaikutukset elinkeinovapauteen, melko rajallisia.

Lakiehdotuksen mukaisesti talouden toimijoiden olisi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia tiettyyn radiolaiteluokkaan kuuluva radiolaitte ilman latauslaitetta. Ehdotetun erillismyyntivaatimuksen myötä talouden toimija ei saisi enää itsenäisesti päättää miten valmistamansa, toimittamansa tai myymänsä tuotteet pakkaa. Jatkossa erikseen myytävälle radiolaitteille ja latauslaitteille täytyisi valmistaa erilliset pakkaukset, minkä lisäksi lakiehdotuksen merkintää ja kuvamerkkiä koskevat vaatimukset rajoittaisivat jossain määrin talouden toimijoiden mahdollisuutta suunnitella pakkausten ulkonäköä. Myös latauslaitteiden valmistajien sekä jakelijoiden, jälleenmyyjien ja kauppiaiden olisi muokattava liiketoimintamallejaan vastaamaan uutta sääntelyä, eivätkä ne voisi vapaasti valita, mitä lisälaitteita radiolaitteen mukana toimitetaan.

Mainitut lakiehdotuksen mukaiset uudet vaatimukset vaikuttaisivat perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun elinkeinovapauteen. Ehdotettujen muutosten vaikutukset kohdistuisivat kuitenkin vain rajattuun joukkoon ammattimaisia toimijoita, eli sähkö- ja elektroniikkalaitteiden valmistajiin, valtuutettuihin edustajiin, maahantuojiin ja jakelijoihin, ja niihinkin vain muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien laitteiden osalta. Vaikutusten voidaan myös katsoa osin kuuluvan osaksi yritysten tavanomaista liiketoimintaa. Nämä seikat entisestään kaventavat ehdotettujen muutosten perusoikeuksien toteutumiseen kohdistuvia vaikutuksia.

Ehdotetun lain tavoitteena on ympäristölle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen vähentämällä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää. Lisäksi ehdotuksella pyritään edistämään kiertotaloutta vähentämällä latauslaitteiden raaka-aineiden louhinnasta sekä niiden valmistamisesta, kuljetuksesta ja hävittämisestä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä. Ehdotettujen muutosten myötä kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien ei aina radiolaitteen ostaessaan tarvitsisi samalla ostaa uutta latauslaitetta. Sähkö- ja elektroniikkaromun määrää sekä hiilidioksidipäästöjä vähentämällä turvataan ympäristöperusoikeuden toteutuminen, kun ympäristölle aiheutuvat haitat pienenevät. Ehdotetulla lailla siten tavoitellaan perusoikeuksien toteutumisen edistämistä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Ruotsi

Ruotsissa radiolaitedirektiivi on kansallisesti täytäntöön pantu radiolaitelailalla (2016:392). Laki sisältää radiolaitteiden markkinoille saattamisen ja saataville asettamisen edellytykset sekä talouden toimijoiden tehtäviä ja markkinavalvontaa koskevat perussäännökset. Radiolaitteita koskevista erityisvaatimuksista ja talouden toimijoiden velvollisuuksista toteuttaa toimenpiteitä radiolaitteiden osalta säädetään hallituksen tai hallituksen nimeämän viranomaisen määräyksillä.

Radiolaitelain nykyinen 7 § ei kata radiolaitedirektiivin uuden 3 a artiklan 1 kohdan mukaista erillismyyntivaatimusta. Sen vuoksi radiolaitelain 7 §:ään on tarpeen tehdä muutos, jonka mukaan hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen voi antaa myös radiolaitteiden hankintaan liittyviä talouden toimijoiden velvollisuuksia koskevia määräyksiä.

5.2 Tanska

Myös Tanskassa radiolaitedirektiivi on täytäntöönpantu kansallisella radiolaitelailta. Radiolaitelain 17 §:n 2 momentin mukaan data- ja infrastruktuurivirasto voi vahvistaa radiolaitteita koskevat olennaiset vaatimukset, joihin voi sisältyä muun muassa vaatimuksia radiolaitteiden toimimisesta lisälaitteiden ja erityisesti yleislatureiden kanssa. Radiolaitteiden yhteisiä latauslaitteita koskevien vaatimusten asettamisen perustaa ei ole otettu käyttöön. Näin ollen Tanskan lainsäädännössä ei tällä hetkellä ole sääntöjä, jotka koskevat kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien mahdollisuutta ostaa tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvia radiolaitteita ilman latauslaitetta.

Tanskassa esitetään, että jo säädettyjen radiolaitteita koskevien vaatimusten lisäksi data- ja infrastruktuurivirasto voisi antaa yksityiskohtaisempia säädöksiä, joiden mukaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien tulisi jatkossa voida ostaa tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvia radiolaitteita myös ilman latauslaitetta. Säännöksiä määrittäessään data- ja infrastruktuurivirasto edellyttäisi, että kuvamerkillä ilmoitetaan, toimitetaanko laitteen mukana latauslaite. Uudella sääntelyllä saatettaisiin radiolaitedirektiivin uusi 3 a artikla sekä direktiivin liitteen I a III osa osaksi kansallista lainsäädäntöä.

5.3 Norja

Norjassa radiolaitedirektiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä radiolaitteita koskevista Euroopan talousalueen (ETA) vaatimuksista 15.4.2016 annetulla asetuksella N:o 377. Myös radiolaitedirektiivin muutos pannaan täytäntöön kyseiseen asetukseen tehtävillä muutoksilla. Säädos käsitellään Norjassa viestintäalan erityisvaliokunnassa.

6 Lausuntopalaute

6.1 Yleistä

Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi-sivustolla aikavälillä 22.8.2023 – 29.9.2023. Saadut lausunnot ja lausuntopalautteen laajempi yhteenveto ovat luettavissa valtioneuvoston hankeikkunassa. Lausuntoja saatiin yhteensä 18. Lausunnon antoivat oikeusministeriö (OM), sisäministeriö (SM), valtiovarainministeriö (VM), Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV), Liikenne- ja viestintävirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Kaupan liitto ry, Business Finland Oy, Telia Finland Oyj ja yksi yksityishenkilö. Maa- ja metsätalousministeriö (MMM), puolustusministeriö (PLM), sosiaali- ja terveysministeriö (STM), työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia (EOK), Huoltovarmuuskeskus (HVK), Tuomioistuinvirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) sekä Markkinavalvonnän yhteyspiste (Fipoint) ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntojen perusteella lakiehdotuksen mukaisia muutoksia ja sen tavoitteita pidettiin lähtökohtaisesti kannatettavina, positiivisina ja hyödyllisinä. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota radiolaitteiden markkinavalvontaan ja lakiehdotuksessa käytettyyn viittaustekniikkaan sekä esitettyihin tiettyjä radiolaiteluokkia koskeviin uusiin vaatimuksiin ja niiden kansallisen tason vaikutuksiin. Lausuntokierroksen perusteella hallituksen esitykseen tai asetustaloukseen ei tehty merkittäviä sisällöllisiä muutoksia.

6.2 Radiolaitteiden markkinavalvonta

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset vastaavat radiolaitedirektiivin muutoksen hyvin yksityiskohtaista ja teknistä sääntelyä. Virasto totesi kannattavansa esitystä ja sen tavoitteita sekä esitettyä eri viranomaisten välistä toimivallan jakoa. Liikenne- ja

viestintävirasto korosti lausunnossaan sitä, että ehdotettujen muutosten myötä virastolle on tulossa uusia radiolaitteiden markkina- ja valvontatehtäviä, joilla on vaikutuksia viraston työmäärään ja resursseihin. Viraston mukaan uusia tehtäviä tulee tarkastella säännöllisesti ehdotuksen mukaisen valvonnan käynnistyttyä täysimääräisesti. VM totesi olevan erinomaista, että Liikenne- ja viestintävirastolle uusista tehtävistä aiheutuva määräraharave pystyttäisiin kattamaan viraston olemassa olevista resursseista. Esityksen mukaisin taloudellisin vaikutuksin sitä ei ole tarpeen käsitellä raha-asiainvaliokunnassa.

6.3 Lailla säätämisen vaatimus (PL 80 §) ja hallituksen esityksessä käytetty viittaustekniikka

OM yhtyi lausunnossaan lakiehdotuksen mukaisesti siihen, että direktiivin liite I a sisältää teknisluonteista ja yksityiskohtaista sääntelyä, joka kohdistuu rajalliseen joukkoon ammattimaisia toimijoita. Jäsenvaltiolla ei ole sääntelyn aineellisen sisällön osalta kansallista liikkumavaraa. OM totesi lausunnossaan, että suorien viittausten käyttäminen on EU-direktiivien täytäntöönpanossa joissakin tapauksissa mahdollista, vaikka siihen onkin lähtökohtaisesti suhtauduttava pidättyvästi. OM kiinnitti lausunnossaan erityistä huomiota dynaamisiin viittauksiin, jotka eivät ole perustuslain näkökulmasta suotavia. Lausunnon mukaan dynaamisten viittausten käytölle ei kuitenkaan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön (PeVL 5/2013) mukaisesti ole suoranaista valtiosääntöoikeudellista estettä.

OM:n mukaan lakiehdotuksen ja asetusluonnoksen direktiivi- ja viittaukset ovat lähtökohtaisesti asianmukaisia. Myös asetusluonnoksen viittaukset komission täytäntöönpanosäädöksiin ovat lausunnon perusteella puhtaan lakiteknisesti mahdollisia. Telia Oyj kannatti lausunnossaan esityksen mukaista linjaa siirtää direktiivi sellaisenaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Esityksen säätämisympäristöä täydennettiin OM:n lausunnon perusteella. Valitun viittaustekniikan osalta ei päädytty tekemään muutoksia. Vaikka suorien viittausten käyttämistä direktiivien täytäntöönpanossa tulisi lähtökohtaisesti välttää (PeVL 5/2013 vp, PeVL 35/2020 vp, PeVL 34/2022 vp), on perustuslakivaliokunta poikkeuksellisesti myös hyväksynyt sääntelyn, jossa lain tasolla viitataan teknisluonteisten ja yksityiskohtaisten vaatimusten osalta suoraan direktiivin säännöksiin. Kyse on tuolloin ollut varsin teknisluonteisesta ja yksityiskohtaisesta direktiivisääntelystä, joka on kohdistunut rajalliseen joukkoon ammattimaisia toimijoita, ja siitä, ettei jäsenvaltiolla ole sääntelyn aineellisen sisällön osalta kansallista liikkumavaraa (PeVL 5/2013 vp, PeVL 34/2022 vp). OM:n lausunnon mukaan edellä esitetyt kriteerit täyttyvät myös nyt käsiteltyä muutostarkastusta koskevan direktiivin osalta. Asiaa on käsitelty tarkemmin esityksen jaksossa 11.3.

6.4 Tiettyjä radiolaiteluokkia koskevat uudet vaatimukset

Kaupan liitto totesi lausunnossaan esityksen merkittävimpien vaikutusten liittyvän radiolaitteiden ja latauslaitteiden erillismyyntiä koskevaan vaatimukseen. Kaupan liiton mukaan ehdotetun sääntelyn kertaluonteisia ja pysyvämpiä kustannusvaikutuksia eri talouden toimijoihin on esityksessä käyty kattavasti läpi. Lausunnon mukaan sääntelyn vaikutuksia yritysten myyntiin on haastavaa ennakoida esimerkiksi myyjien tuotevalikoimien erilaisuuden, teknologisen kehityksen ja asiakaskäyttötymisen muutosten vuoksi. Kaupan liitto toivoi, että hallituksen esitystä täydennettäisiin kansallisten markkina- ja valvontaviranomaisten arviolla siitä, paljonko vaatimusten vastaisia latureita Suomeen vuosittain tuodaan ja miten lakimuutos mahdollisesti vaikuttaa asiaan.

KKV korosti lausunnossaan keskeisenä seikkana sen varmistamista, että kuluttaja ymmärtää radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyynnin yhteydessä, toimitetaanko radiolaitteen mukana la-

tauslaite vai ei. Yksityishenkilö puolestaan kritisoi lausunnossaan USB-C-tyypin liittimen valintaa tiettyjen radiolaiteluokkien yhteiseksi latausliittimeksi. Lausunnon mukaan elektroniikkalaitteissa on erilaisia tehotarpeita, eikä yksi ja sama liitin voi toimia kaikissa. SM:n mukaan viranomaisten käyttämissä radiopäätelaitteissa ja niiden lisälaitteissa olisi yhteisen latausratkaisun lisäksi mahdollistettava valmistajakohtaisesti yhteensopivuus nyt käytössä olevien radiopäätelaitteiden latausratkaisujen kanssa.

Lausuntopalautteen perusteella ei päädytty tekemään muutoksia. Radiolaitedirektiivin alaisella sääntelyllä ei voida puuttua siihen, mistä yksittäiset kuluttajat ostavat latauslaitteensa. Nyt täytäntöön pantava sääntely ei myöskään koske latureita, vaan radiolaitteita. Seuranta tai arvioita latureiden ostomääristä ei ole, eikä asia ei kuulu Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan tai valvonnan alaisuuteen. Sähkölaitteiden osalta TUKES on toimivaltainen viranomainen mahdollisten sähköturvallisuuden liittyvien kysymysten osalta.

Lausuntoja ei pyydetty radiolaitedirektiivin muutoksesta, vaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta sekä radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamista koskevasta asetusluonnoksesta. Radiolaitedirektiivin uuden 3 artiklan 4 kohdan mukaan langallisella latauksella ladatakseen radiolaitteiden osalta komissiolle siirretään valta antaa 44 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteen I a I osaa tieteellisen ja teknologisen kehityksen tai markkinakehityksen perusteella. Komissio voi delegoiduilla säädöksillä muuttaa, lisätä tai poistaa sekä liitteen I a I osan mukaisia radiolaiteluokkia, että latausliittimiin ja -protokolleihin liittyviä teknisiä eritelmiä, viitetietoja ja kuvauksia. Teknologiseen kehitykseen varautumiseksi komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä myös sellaisten laitteiden osalta, jotka voidaan ladata muulla kuin langallisella latauksella.

7 Säännöskohtaiset perustelut

251 a §. *Tiettyjen radiolaiteluokkien latausominaisuuksia koskevat eritelmit.* Lakiin ehdotetaan lisättävän uusi 251 a §. Pykälässä säädettäisiin siitä, että tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien radiolaitteiden on vastattava tiettyjä latausominaisuuksia koskevia eritelmiä.

Ehdotetun uuden pykälän mukaan radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa tarkoitettuihin radiolaiteluokkiin kuuluvat radiolaitteet olisi rakennettava siten, että ne vastaavat kyseisessä liitteessä asianomaiselle radiolaiteluokalle vahvistettuja latausominaisuuksia koskevia eritelmiä. Säännös koskisi vain niitä tiettyjä radiolaiteluokkia, joita tarkoitetaan radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa. Pykälä sisältäisi viittauksen direktiivin liitteeseen.

Pykälällä täytäntöön pantaisiin radiolaitedirektiivin 3 artiklan uusi 4 kohta. Direktiivin 3 artikla koskee radiolaitteille asetettavia olennaisia vaatimuksia. Uuden 4 kohdan myötä tietyt radiolaiteluokat veloitetaan rakentamaan siten, että ne vastaavat erillisiä latausominaisuuksia koskevia eritelmiä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tietyt radiolaitteet on varustettava tietyn standardin mukaisella liittimellä. Liittimellä tarkoitetaan sitä osaa laitteessa, johon latauskaapeli kiinnitetään. Radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa on luettelo niistä radiolaiteluokista, joihin kuuluvia radiolaitteita ehdotetut uudet vaatimukset koskevat. Kyseisen liitteen I osa sisältää myös latausominaisuuksia koskevat eritelmit, eli tarkemmat tiedot siitä, minkälainen radiolaitteen liittimen tulee olla ja mitkä standardit sen tulee täyttää. Hallituksen esitystä valmisteltaessa radiolaitedirektiivin liitteen I a I osan mukaisia radiolaiteluokkia ovat kädessä pidettävät matkapuhelimet ja videopelikonsolit, tabletit, digitaalikamerat, kuulokkeet, kuulokemikrofonit, kannettavat kaiuttimet ja navigointijärjestelmät sekä sähköiset lukulaitteet, näppäimistöt, hiiret ja nappikuulokkeet. Myös kannettavat tietokoneet on mainittu listauksessa, mutta niiden osalta direktiivin säännökset tulevat sovellettavaksi vasta 28.4.2026 alkaen. Ehdotettu sääntely koskisi

näihin radiolaiteluokkiin kuuluvista radiolaitteista vain sellaisia, joissa on irrotettava tai kiinteä ladattava akku. Direktiivin liite I a on kokonaisuudessaan erittäin yksityiskohtainen ja tekninen.

Radiolaitedirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan komissiolle siirretään lisäksi valta antaa direktiivin 44 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteen I a I osaa tieteellisen ja teknologisen kehityksen tai markkinakehityksen perusteella. Tavoitteena on varmistaa radiolaitteiden ja niiden latauslaitteiden yhteinen vähimmäisyhteentoimivuus sekä parantaa kuluttajien käyttömukavuutta, vähentää ympäristöjätettä ja välttää markkinoiden pirstoutuminen. Komissio voi delegoiduilla säädöksillä muuttaa, lisätä tai poistaa sekä liitteen I a I osan mukaisia radiolaiteluokkia, että latausliittimiin ja -protokolliin liittyviä teknisiä eritelmiä, viitetietoja ja kuvauksia. Komissio voi siis suoraan delegoiduilla säädöksillä muuttaa, lisätä tai poistaa radiolaiteluokkia tai niiden latausominaisuuksia koskevia teknisiä eritelmiä. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista viitata suoraan direktiivin liitteeseen, eikä säätää radiolaiteluokista tai eritelmistä lain tasolla.

253 §. Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet. Pykälään lisättäisiin uusi *2 momentti*, jonka mukaan 1 momentin kohtien lisäksi radiolaitteen valmistajien olisi varmistettava, että tiettyjen 251 a §:ssä tarkoitettujen radiolaitteiden ohjeet sisältävät tiedot radiolaitedirektiivin liitteen I a II osassa tarkoitetuista latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä vähintään suomen ja ruotsin kielellä. Momentilla pantaisiin osittain täytäntöön direktiivin 10 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta.

Momentti sisältäisi viittauksen ehdotettuun uuteen 251 a §:ään ja koskisi siten vain radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa tarkoitettuja radiolaiteluokkia. Momentissa viitattu radiolaitedirektiivin liitteen I a II osa sisältää ne tiedot latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä, jotka on esitettävä radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa. Näitä ovat hallituksen esitystä kirjoitettaessa latauslaitteiden watteina ilmoitettavat tehovaatimukset, joiden on ilmaistava radiolaitteen lataamiseen tarvittava vähimmäisteho ja suurimman latausnopeuden saavuttamiseksi tarvittava teho, sekä tieto siitä, jos radiolaitteet tukevat erikseen määritettyä pikalatausprotokollaa. Hallituksen esitystä kirjoitettaessa kyseinen protokolla on USB Power Delivery –latausprotokolla. Direktiivin liitteen I a II osan vaatimukset ovat yksityiskohtaisia ja teknisiä, mistä syystä pykälään sisällytettäisiin viittaus liitteen II osaan.

Pykälään lisättäisiin myös uusi *3 momentti*, joka koskisi erillistä merkintää. Momentilla pantaisiin osittain täytäntöön direktiivin 10 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta. Momentti koskisi 2 momentin tavoin tiettyjä 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita. Momentin mukaan silloin, kun radiolaitteen valmistajat asettaisivat näitä tiettyjä radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, tiedot latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä olisi lisäksi esitettävä radiolaitedirektiivin liitteen I a IV osassa tarkoitettussa merkinnässä.

Merkinnän sisältö ja muoto on radiolaitedirektiivin liitteen I a IV osassa yksityiskohtaisesti määritetty. Merkintä on esitetty graafisessa muodossa ja sille on ilmoitettu tarkat mittasuhteet. Ehdotetun 3 momentin mukaan merkintä olisi tehtävä ohjeisiin ja lisäksi pakkaukseen tai kiinnitettävä pakkaukseen tarrana. Jos pakkausta ei ole, tarra olisi kiinnitettävä radiolaitteeseen tai, jos radiolaitte on kooltaan tai luonteeltaan sellainen, ettei muu ole mahdollista, merkintä olisi tehtävä erilliseen asiakirjaan, joka toimitetaan radiolaitteen mukana. Merkintä kuvaisi radiolaitteen latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvät eritelmät, joiden avulla kuluttajat ja muut loppukäyttäjät voisivat valita radiolaitteidensa kanssa yhteensopivan latauslaitteen.

Lisäksi momentissa edellytettäisiin radiolaitedirektiivin mukaisesti, että merkintä esitettäisiin näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää. Täten

merkintä olisi esimerkiksi myyntitilanteessa esitettävä siten, että kuluttajat ja muut loppukäyttäjät saavat helposti tiedon ostamansa radiolaitteen latausominaisuuksista. Etämyynnin yhteydessä ei olisi riittävää, että merkintä on tehty vain radiolaitteen pakkaukseen. Vaatimus merkinnästä lähellä hintamerkintää etämyynnin yhteydessä varmistaisi, että kuluttajat ja muut loppukäyttäjät saisivat myös etämyynnin yhteydessä tarvittavat tiedot radiolaitteen latausominaisuuksista ja pystyisivät siten tekemään informoidun ostopäätöksen.

Radiolaitedirektiivin 8 artiklan 10 kohdan viidennen alakohdan mukaan komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteen I a II ja IV osaa kyseisen liitteen I osan muutosten seurauksena taikka merkintävaatimusten tulevien muutosten tai teknologisen kehityksen seurauksena ottamalla käyttöön, muuttamalla, lisäämällä tai poistamalla tietoja, graafisia elementtejä tai tekstielementtejä kyseisen artiklan mukaisesti. Koska komissiolle on siirretty valta muuttaa liitettä delegoiduilla säädöksillä, ja koska liite on hyvin yksityiskohtainen ja tekninen, pykälässä viitattaisiin suoraan radiolaitedirektiivin liitteeseen I a.

Pykälän *1 momentti* säilyisi voimassa olevassa muodossaan.

253 b §. Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet. Pykälään lisättäisiin uusi *9 kohta*, jonka mukaan radiolaitteen maahantuojan olisi varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3 momentissa säädetyt merkintää ja sen esittämistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

Ehdotetulla 9 kohdalla pantaisiin täytäntöön uusi radiolaitedirektiivin 12 artiklan 4 kohdan alakohta. Kyseisen alakohdan mukaan myös maahantuojien tulee varmistaa, että direktiivin liitteen I a I osassa tarkoitettuihin radiolaiteluokkiin kuuluvissa radiolaitteissa näkyy tai niiden mukana toimitetaan 10 artiklan 8 kohdan kolmannen alakohdan mukainen merkintä, ja että kyseinen merkintä esitetään näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää. Ehdotetussa uudessa 9 kohdassa asetetut velvollisuudet koskisivat 251 a §:ssä tarkoitettuja tiettyjä radiolaiteluokkia. Ehdotettu 9 kohta laajentaisi velvollisuuden varmistaa merkinnän olemassaolo ja esittämistapa koskemaan valmistajien lisäksi myös maahantuojia.

253 c §. Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet. Pykälään lisättäisiin uusi *5 kohta*, jonka mukaan radiolaitteen jakelijan olisi varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3 momentissa säädetyt merkintää ja sen esittämistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

Ehdotetulla 5 kohdalla pantaisiin täytäntöön uusi radiolaitedirektiivin 13 artiklan 2 kohdan alakohta. Uusi 5 kohta olisi sisällöltään samanlainen kuin edellä ehdotettu 253 b §:n uusi 9 kohta. Nyt ehdotettu kohta laajentaisi velvollisuuden varmistaa merkinnän olemassaolo ja esittämistapa koskemaan valmistajien ja maahantuojien lisäksi myös jakelijoita. Sekä maahantuojat että jakelijat voivat toimittaa radiolaitteita suoraan kuluttajille ja muille loppukäyttäjille, joten niille on radiolaitedirektiivissä asetettu samat tietojen antamista ja esittämistä koskevat velvoitteet kuin valmistajille.

253 f § Erillismyyntivaatimus. Lakiin ehdotetaan lisättävän uusi 253 f §, jolla pantaisiin täytäntöön radiolaitedirektiivin uusi 3 a artikla. Ehdotetun uuden pykälän *1 momentin* mukaan talouden toimijan olisi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaitte ilman latauslaitetta. Vaatimuksella tarkoitettaisiin radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyyntiä. Talouden toimijat voisivat jatkossakin asettaa 251 a §:ssä tarkoitettua radiolaitteen kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville myös latauslaitteen kanssa, mutta muutoksen myötä talouden toimijan olisi vähintään tarjottava mahdollisuus ostaa laite ilman latauslaitetta.

Pykälän 2 momentin mukaan, kun 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaite asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, talouden toimijan olisi varmistettava, että tieto siitä, toimitaanko radiolaitteen mukana latauslaite, esitetään radiolaitedirektiivin liitteen I a III osassa tarkoitetulla kuvamerkillä. Kuvamerkki olisi tehtävä pakkaukseen tai kiinnitettävä siihen tarrana. Kuvamerkki olisi lisäksi esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää. Momentin mukainen kuvamerkki on yksityiskohtaisesti kuvattu radiolaitedirektiivin liitteen I a III osassa. Kuvamerkki on esitetty graafisessa muodossa ja sille on ilmoitettu tarkat mittasuhteet. Kuvamerkki esittää latauslaitetta, eli ulkoista virtalähdettä. Kuvamerkki voi liitteen mukaan vaihdella ulkonäöltään (esimerkiksi väri, täytetty kuva tai ääriiviokuva, viivan paksuus) edellyttäen, että se on näkyvä ja luettavissa oleva. Jos kuvamerkkiä pienennetään tai suurennetaan, mittasuhteet on säilytettävä.

Radiolaitedirektiivin 3 a artiklan toisen alakohdan mukaan komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteen I a III osaa kyseisen liitteen I ja II osien muutosten seurauksena taikka merkintävaatimusten tulevien muutosten tai teknologisen kehityksen seurauksena ottamalla käyttöön, muuttamalla, lisäämällä tai poistamalla graafisia elementtejä tai tekstielementtejä. Koska komissiolle on siirretty valta muuttaa liitettä delegoiduilla säädöksillä, ja koska liite on hyvin yksityiskohtainen ja tekninen, pykälässä viitattaisiin suoraan radiolaitedirektiivin liitteen I a III osaan.

255 §. *Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtävän tekninen muutos niin, että vaatimuksenmukaisuuden arviointi kattaisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain lisäksi myös sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetyt olennaiset vaatimukset.

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät voimassa olevassa muodossaan.

260 §. *Radiolaitteiden markkinavalvonta ja riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely.* Pykälän 2 momentin sanamuotoa muutettaisiin paremmin vastaamaan radiolaitedirektiivin muutettua 40 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa. Momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston olisi suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi, jos sillä on riittävä syy uskoa, että radiolaite ei täytä vähintään yhtä lain 251 §:ssä tai sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetyistä olennaisista vaatimuksista tai 251 a §:ssä säädettyä vaatimusta. Pykälällä pantaisiin täytäntöön radiolaitedirektiivin 40 artiklan 1 kohdan muutettu ensimmäinen alakohta. Muutoksen myötä riittäisi, että viranomaisella on perustellun syyn sijaan riittävä syy uskoa radiolaitteen olevan vaatimustenvastainen.

Pykälän 1 ja 3 momentti säilyisivät voimassa olevassa muodossaan.

263 §. *Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen.* Pykälän 1 momentin 6 ja 8 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi. Lisäksi ehdotetaan, että pykälään lisättäisiin uudet 9, 10 ja 11 kohta. Muutoksella pantaisiin täytäntöön radiolaitedirektiivin 43 artiklan 1 kohdan f alakohdan uudet alakohdat f a) - c) sekä muutetut alakohdat j ja h. Muutos koskisi vain 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita.

Pykälän 1 momentin 6 kohta muutettaisiin sanamuodoltaan vastaamaan paremmin radiolaitedirektiivin muutetun 43 artiklan 1 kohdan h alakohtaa. Kohtaan lisättäisiin maininta myös siinä tarkoitettujen tietojen puuttumisesta. Radiolaitedirektiivin 43 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan radiolaite on vaatimustenvastainen, jos radiolaitteen mukana ei ole toimitettu 10 artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja, 10 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua EU-vaatimustenmukaisuusvakuutusta tai 10 artiklan 10 kohdassa tarkoitettuja tietoja käyttörajoituksesta. Mainitut 10

artiklan 8 kohdan tiedot koskevat direktiivimuutoksella säädettyjen latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyviä eritelmiä, joita koskevat vaatimukset on kuvattu ja ehdotettu täytäntöönpantaviksi edellä 253 §:n 2 ja 3 momentissa. Ehdotetun 6 kohdan mukaan vaatimustenvastaisena pidettäisiin radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puuttumista tai puutteellisuutta.

Pykälän *1 momentin 8 kohtaan* tehtäisiin tekninen muutos lisäämällä maininta 252 §:n 2 momentin nojalla annettavasta valtioneuvoston asetuksesta.

Pykälän *1 momentin 9 kohdan* mukaan vaatimustenvastaisuus kattaisi jatkossa 253 f §:n 2 momentin mukaisen kuvamerkin puutteet. Momentissa viitattaisiin kuvamerkkiä koskevaan 253 f §:n 2 momenttiin ja siinä kuvamerkille ja sen käytölle säädettyihin vaatimuksiin. Ehdotetun kohdan mukaan, jos tiettyjen radiolaitteiden pakkaukseen tai itse radiolaitteeseen ei ole kiinnitetty kuvamerkkiä, joka kertoo, toimitetaanko laitteen mukana latauslaite vai ei, tai jos kuvamerkkiä ei ole esitetty näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla tai etämyynnissä lähellä hintamerkintää, tai jos kuvamerkkiä ei ole laadittu oikein 253 f §:n 2 momentin ja radiolaitedirektiivin liitteen I a III osan mukaisesti, olisi kyseessä muodollinen vaatimustenvastaisuus. Tällöin Liikenne- ja viestintäviraston olisi vaadittava talouden toimijaa korjaamaan vaatimustenvastaisuus.

Pykälän *1 momentin 10 kohdan* mukaan vaatimustenvastaisuus kattaisi jatkossa myös 253 §:n uuden 3 momentin mukaisen merkinnän puutteet. Momentissa viitattaisiin merkintää koskevaan 253 §:n 3 momenttiin ja siinä sen käytölle säädettyihin vaatimuksiin. Jos radiolaitteessa, sen pakkauksessa tai mukana tulevissa ohjeissa olevaa merkintää ei ole kiinnitetty tai jos sitä ei ole esitetty näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla tai etämyynnissä lähellä hintamerkintää, jos sitä ei ole laadittu oikein 253 §:n 3 momentin ja radiolaitedirektiivin liitteen I a II ja IV osien mukaisesti, tai jos laitteen mukana ei ole lainkaan merkintää, olisi kyseessä muodollinen vaatimustenvastaisuus. Tällöin liikenne- ja viestintäviraston olisi vaadittava talouden toimijaa korjaamaan vaatimustenvastaisuus.

Pykälän *1 momentin 11 kohdan* mukaan vaatimustenvastaisuus kattaisi jatkossa myös 253 f §:n 1 momentin mukaisen vaatimuksen radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyynnistä. Jos talouden toimija ei tarjoa kuluttajille tai muille loppukäyttäjille mahdollisuutta hankkia 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaitte ilman latauslaitetta, olisi kyseessä muodollinen vaatimustenvastaisuus. Tällöin liikenne- ja viestintäviraston olisi vaadittava talouden toimijaa korjaamaan vaatimustenvastaisuus.

Pykälän *2 momentti* säilyisi voimassa olevassa muodossaan.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Osa radiolaitedirektiivin säännöksistä on kansallisesti pantu täytäntöön radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetulla valtioneuvoston asetuksella, jota muutettaisiin tarvittavilta osin lakiehdotuksen hyväksymisen jälkeen. Asetuksenantovaltuus sisältyy sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luvun 251 §:n 2 momenttiin ja 252 §:n 2 momenttiin.

Valtioneuvoston asetuksen 1 §:ää muutettaisiin siten, että radiolaitteiden tulisi toimia yhteen lisälaitteiden kanssa lukuun ottamatta radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa täsmennettyjen radiolaiteluokkien latauslaitteita. Latausrajapintojen ja –protokollien yhdenmukaistamisen ulkopuolelle jäävien radiolaitteiden ei siten tarvitsisi toimia yhteen direktiivin liitteen I a I osassa

tarkoitettujen radiolaitteiden latauslaitteiden kanssa. Muutoksella täytetään radiolaitedirektiivin 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta direktiivimuutoksen edellyttämällä tavalla. Pykälään tehtäisiin lisäksi tekninen sanamuodon täsmennys.

Lisäksi valtioneuvoston asetuksen 2 §:ään tehtäisiin teknisiä tarkennuksia sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja radiolaitedirektiivin nimien osalta. Valtioneuvoston asetusluonnos on tämän hallituksen esityksen liitteenä.

9 Voimaantulo

Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta tulisi voimaan 28.12.2024. Radiolaitedirektiivin muutoksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava muutosdirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 28.12.2023.

Muutosdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan säännösten soveltaminen alkaisi direktiivin liitteen I a I osan 1.1-1.12 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta 28.12.2024. Liitteen I osan 1.13 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta soveltaminen kuitenkin alkaisi 28.4.2026.

10 Toimeenpano ja seuranta

10.1 Radiolaitemarkkinat

Radiolaitedirektiivin 3 artiklan 4 kohdan 3 alakohdan mukaisesti komissio arvioi jatkuvasti markkinakehitystä, markkinoiden pirstoutumista ja teknologista kehitystä tavoitteenaan tunnistaa sellaisia radiolaiteluokkia, jotka voidaan ladata langallisella latauksella ja joiden sisällyttäminen latausratkaisujen yhdenmukaistamisen piiriin parantaisi kuluttajien käyttömukavuutta ja vähentäisi ympäristöjätettä huomattavasti. Komissio toimittaa tekemästään arvioinnista raportin Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 28.12.2025 ja sen jälkeen viiden vuoden välein ja antaa sen perusteella delegoituja säädöksiä.

10.2 Erillismyynnin laajentaminen

Radiolaitedirektiivin 47 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio toimittaa viimeistään 28.12.2026 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen radiolaitteen hankkimista ilman latauslaitetta ja ilman kaapeleita koskevan mahdollisuuden vaikutuksista erityisesti kuluttajien käyttömukavuuden, ympäristöjätteen vähentymisen, käyttäytymismallien muutosten ja markkinakäytäntöjen kehittymisen näkökulmasta. Tarpeen mukaan komission tulee liittää kertomukseen lainsäädäntöehdotus direktiivin muuttamiseksi niin, että otetaan käyttöön latauslaitteiden ja -kaapeleiden pakollinen erillismyyntivaatimus.

10.3 Siirretty säädösvalta

Radiolaitedirektiivin 44 artiklan mukaan komissiolle siirretään 27.12.2022 alkaen viideksi vuodeksi 3 artiklan 4 kohdassa, 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa ja 10 artiklan 8 kohdan viidennessä alakohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvaltan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa kyseisen säädösvaltan siirron.

Ennen delegoidun säädöksen hyväksymistä komissio kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13.4.2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti, että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

11.1 Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia. Osa lakiehdotuksen säännöksistä on sellaisia, että niitä on tarkasteltava myös perustuslain perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Esitystä on erityisesti arvioitava seuraavien perustuslain säännösten osalta: oikeus työhön ja elinkeinovapaus (18 §) sekä vastuu ympäristöstä (20 §). Säätämisjärjestyksen kannalta olennainen säännös on lisäksi perustuslain 80 §:n mukainen lailla säätämisen vaatimus (80 §).

11.2 Elinkeinovapaus (18 §) ja vastuu ympäristöstä (20 §)

Lakiehdotuksessa esitetään elinkeinonharjoittajille rajoituksia liittyen tiettyjen radiolaitteiden valmistamiseen, markkinoille saataville asettamiseen, pakkauksiin ja myyntiin. Esitetyt rajoitukset ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta. Lakiehdotuksen 251 a §:n myötä kaikkien elinkeinonharjoittajien, jotka käyttävät omaa latausrajapintaa eli liitintä, olisi jatkossa varmistettava, että uusien muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden lataaminen USB-C-liitännän kautta on mahdollista. Sääntely rajoittaisi elinkeinovapautta, kun valmistajat eivät enää voisi itse valita latausrajapintaa tiettyjen muutosdirektiivin soveltamisalaan kuuluvien radiolaitteiden osalta, vaan laitteiden liitinten tulisi olla direktiivin liitteessä I a mainittujen standardien mukaisia.

Lakiehdotuksen 253 §:n 3 momentin mukainen merkintävaatimus sekä 253 f §:n 2 momentin mukainen kuvamerkkivaatimus puolestaan rajoittaisivat talouden toimijoiden mahdollisuutta suunnitella tiettyjen radiolaitteiden pakkausten ulkonäköä. Lakiehdotuksen 253 f §:n 1 momentin mukaan talouden toimijan olisi lisäksi tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaitte ilman latauslaitetta. Talouden toimijat eivät siis voisi enää vapaasti valita, mitä lisälaitteita radiolaitteen mukana toimitetaan.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan elinkeinolla. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. Lakiehdotuksen mukaiset uudet vaatimukset perustuvat EU:n lainsäädäntöön. Ehdotetut säännökset uusista latausrajapintaa (251 a §), latausta koskevia eritelmiä (253 §:n 2 momentti), merkintää (253 §:n 3 momentti) sekä kuvamerkkiä ja erillismyyntiä (253 f §) koskevista vaatimuksista sisältävät suorat viittaukset radiolaittedirektiivin liitteeseen I a, jossa mainittuja seikkoja koskevat tarkemmat vaatimukset on määritelty yksityiskohtaisesti, täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Lakiehdotuksen taustalla olevan radiolaittedirektiivin muutoksen tavoitteena on vähentää radiolaitteiden myynnistä syntyvän sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää. Muutosdirektiivillä pyritään lisäksi edistämään kiertotaloutta vähentämällä latauslaitteiden raaka-aineiden louhin-

nasta sekä latauslaitteiden valmistamisesta, kuljetuksesta ja hävittämisestä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä. Lakiehdotuksessa esitetyillä elinkeinovapautta koskevilla rajoituksilla pyritään siten edistämään ympäristöperusoikeutta.

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Perustuslain säännös on luonteeltaan lähinnä julistuksenomainen ja sen mukainen vastuu ympäristöstä (ympäristöperusoikeus) toteutuu aineellisen lainsäädännön kautta. Säännös vaikuttaa ensisijaisesti lainsäätäjän ja muiden norminantajien toimintaan ja korostaa luonnon monimuotoisuuden painoarvoa oikeusjärjestelmässämme.

Esitetyjä rajoituksia on tarkasteltava myös suhteessa niillä tavoiteltuun päämäärään. Suhteellisuusvaatimus on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä ollut keskeisessä asemassa arvioitaessa elinkeinovapauden rajoittamisen perustuslainmukaisuutta (PeVL 19/2006 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut lausuntokäytännössään suhteellisuusvaatimuksen mukaisesti, että elinkeinonharjoittamista koskevan rajoituksen tulee olla välttämätön hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi, eikä se saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua, ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan yhteiskunnallisen intressin painavuus suhteessa kyseiseen perusoikeuteen.

Ehdotetun sääntelyn taustalla vaikuttaa painava yhteiskunnallinen intressi vähentää sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrää, että laitteiden valmistamisesta, kuljetuksesta ja hävittämisestä aiheutuvia päästöjä. Nämä intressit liittyvät vahvasti ympäristöperusoikeuden edistämiseen. Sääntelyn ei siten voida tulkita menevän elinkeinovapauden kannalta pidemmälle, kuin suojellun intressin vaatimuksista johtuen on välttämätöntä. Ehdotetut säännökset ovat näin ollen oikeassa suhteessa niillä tavoiteltuun päämäärään. Säännökset ovat myös tarkkarajaisia ja täsmällisiä. Lakiehdotuksen vaatimukset tietyistä latausrajapinnasta, merkinnästä, kuvamerkistä ja erillismyynnistä ovat esityksestä ilmenevällä tavalla tarkkarajaisia ja oikeasuhtaisia, eivätkä siten edellytä perustuslain säätämisyjärjestyksen käyttämistä.

11.3 Lailla säätämisen vaatimus (80 §)

Lakiehdotuksen 251 a §:ssä, 253 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 253 f §:ssä on valittu sääntelymalli, jossa viitataan suoraan radiolaitedirektiiviin, sen liitteeseen sekä direktiivin nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään arvioinut yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien sääntelyn laintasoisuuden osalta sääntelytapaa, jossa direktiivin sisältö implementoidaan viittaamalla suoraan direktiiviin.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että tällaisen viittaustekniikan käyttämistä direktiivin täytäntöönpanossa tulisi välttää (PeVL 5/2013 vp, PeVL 35/2020 vp, PeVL 34/2022 vp). Valiokunta on korostanut, että Euroopan unionin oikeuden täytäntöönpanosääntelyn on täytettävä esimerkiksi yleiset vaatimukset perusoikeuksia koskevan sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta samoin kuin hyvästä lainkirjoittamistavasta (PeVL 9/2004 vp, PeVL 50/2006 vp). Valiokunta on edelleen katsonut, että muun muassa näiden vaatimusten vuoksi kansallisia täytäntöönpanotoimia edellyttävät EU-säädökset tulee pääsääntöisesti sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön EU-säädösten asiasisältöä vastaavilla kansallisilla säädöksillä (PeVL 50/2006 vp, PeVL 34/2022 vp).

Valiokunta on kuitenkin poikkeuksellisesti hyväksynyt myös sääntelyn, jossa lain tasolla viitataan teknisluontoisten ja yksityiskohtaisten vaatimusten osalta suoraan direktiivin säännöksiin. Kyse on tuolloin ollut varsin teknisluonteisesta ja yksityiskohtaisesta direktiivisääntelystä, joka on kohdistunut rajalliseen joukkoon ammattimaisia toimijoita, ja siitä, ettei jäsenvaltiolla ole sääntelyn aineellisen sisällön osalta kansallista liikkumavaraa (PeVL 5/2013 vp, PeVL 34/2022 vp). Ehdotetun kaltaisen viittaustekniikan käyttäminen merkitsee muun ohella sitä, että viittauksen kohteena olevat säännökset julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (ks. SEUT 297 artikla), mutta ei virallisesti erikseen Suomessa. Lisäksi näihin säännöksiin myöhemmin tehtävät muutokset tulevat Suomessa lain nojalla suoraan sovellettaviksi ilman erillisiä täytäntöönpanotoimia (PeVL 5/2013 vp). Vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annettua lakia koskevassa lausunnossaan perustuslakivaliokunta katsoi, että ehdotettu laki ja viittaustekniikalla täytäntöön pantavat säännökset kaiken kaikkiaan muodostivat sellaisen sääntelyn kohteena olevien toimijoiden kannalta riittävän kokonaisuuden, että ehdotetun täytäntöönpanotekniikan käytölle ei ollut suoranaista valtiosääntöoikeudellista estettä, mutta korosti, että lain tasolla tehtävää dynaamista viittausta huomattavasti selkeämpää olisi sisällyttää tekninen sääntely tavanomaisen valtuutussäännöksen nojalla annettavaan asetukseen (PeVL 5/2013 vp).

Lakiehdotus sisältää kuvatus kaltaisia dynaamisia viittauksia. Sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa mainittua viittaustekniikkaa on käytetty aiemminkin. Voimassaolevassa laissa viitataan säännönmukaisesti suoraan radiolaitedirektiiviin, sen liitteisiin sekä komission antamiin täytäntöönpanosäädöksiin. Radiolaitedirektiivin säännökset ovat pääosin teknisiä ja viittaustekniikalla implementoidut säännökset koskevat vain tiettyjä radiolaiteluokkia, jotka määritellään kyseisissä EU-säädöksissä. Kuten edellä on todettu, direktiivi tulisi lähtökohtaisesti panna täytäntöön kansalliseen lainsäädäntöön tehtävillä sisällöllisillä muutoksilla ja käyttää suoria direktiiviviittauksia vain silloin, kun se on tarkoituksenmukaista EU-sääntelyn monimutkaisuuden tai teknisen luonteen vuoksi.

Lakiehdotuksen 251 a §:n, 253 §:n 2 ja 3 momentin sekä 253 f §:n viittaukset koskevat kaikki hyvin teknistä ja yksityiskohtaista sääntelyä, joka ei jätä kansallista liikkumavaraa. Nyt täytäntöön pantavan muutosdirektiivin yhteydessä radiolaitedirektiiviin lisätty uusi liite I a sisältää tiettyjä radiolaiteluokkia koskevia yksityiskohtaisia teknisiä vaatimuksia, eritelmiä, graafisia kuvia ja merkintöjä sekä viittauksia standardeihin. Mainituista eritelmistä ja muista yksityiskohtaisista tiedoista ei ole tarkoituksenmukaista säätää lain tai asetuksen tasolla, sillä ne koskevat vain liitteessä erikseen mainittuja radiolaiteluokkia, eivätkä kaikkia sähköisen viestinnän palveluista annetun lain tai radiolaitedirektiivin soveltamisalaan kuuluvia radiolaitteita.

Radiolaitedirektiivissä komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla se voi muuttaa nyt täytäntöön pantavia direktiivin artikloja sekä liitteen I a säännöksiä. Mikäli nyt esitetyllä viittaustekniikalla implementoitavat kohdat kirjoitettaisiin auki lain tai asetuksen tasolle, tulisi laaja sähköisen viestinnän palveluista annettu laki tai alemman asteinen asetus muutettavaksi aina komission antaessa delegoidun säädöksen, jolla muutetaan vain tiettyjä radiolaiteluokkia koskevia yksityiskohtaisia teknisiä vaatimuksia, eritelmiä, graafisia kuvia ja merkintöjä tai standardeja. Tämä tekisi myös säännökset sisältävistä pykälistä hyvin pitkiä, yksityiskohtaisia ja vaikeaselkoisia jo valmiiksi hyvin laajassa ja monimutkaisessa laissa.

On myös huomattava, että ehdotetun sääntelyn kohteena on rajallinen joukko alan ammattimaisia toimijoita, eli sähkö- ja elektroniikkalaitteiden valmistajia, valtuutettuja edustajia, maahan tuojia ja jakelijoita. Mainittujen talouden toimijoiden velvoitteet on jo määritelty laissa omissa pykälissään, jolloin on tarkoituksenmukaista säätää myös nyt esitetyistä uusista velvoitteista, jotka liittyvät direktiivin liitteen I a teknisiin vaatimuksiin, samoissa pykälissä, eikä erillisessä

alemman asteisessa asetuksessa. Voidaankin todeta, että ehdotettu laki ja viittaustekniikalla täytäntöön pantavat muutospäätökset muodostavat sääntelyn kohteena olevien toimijoiden kannalta riittävän selkeän kokonaisuuden. Ehdotetun viittaustekniikan käyttäminen olisi perusteltua myös perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaisesti.

Esitetyt lakiehdotuksen viittaukset ovat tarkkarajaisia ja täsmällisiä. Edellä mainituista syistä johtuen esitetty sääntelymalli ei ole ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

11.4 Ahvenanmaan maakunta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä säädetään Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välisestä toimivallan jaosta. Vastuu Euroopan unionin lainsäädännön täytäntöönpanossa jakautuu itsehallintolaissa säädetyn toimivallan jaon mukaisesti. Maakunta vastaa Euroopan unionin säädösten täytäntöönpanosta siltä osin kuin asia itsehallintolain mukaan kuuluu sen toimivaltaan. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 30 luvun osalta radiolaitteita koskevan sääntelyn on teletoimintana katsottu itsehallintolain 27 §:n 40 kohdan nojalla kuuluvan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Edellä esitetyn perusteella lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Koska radiolaitedirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 253 b §:n 8 kohta, 253 c §:n 4 kohta, 255 §:n 1 momentti, 260 §:n 2 momentti sekä 263 §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 253 b §:n 8 kohta laissa 1003/2018, 253 c §:n 4 kohta ja 255 §:n 1 momentti laissa 456/2016 sekä 260 §:n 2 momentti ja 263 §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta laissa 258/2022, sekä

lisätään lakiin uusi 251 a §, 253 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, uusi 2 ja 3 momentti, 253 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, uusi 9 kohta, 253 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 456/2016, uusi 5 kohta, lakiin uusi 253 f § ja 263 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 258/2022, uusi 9–11 kohta seuraavasti:

251 a §

Tiettyjen radiolaiteluokkien latausominaisuuksia koskevat eritelvät

Radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa tarkoitettuihin radiolaiteluokkiin kuuluvat radiolaitteet on rakennettava siten, että ne vastaavat mainitussa liitteessä asianomaiselle radiolaitelualueelle vahvistettuja latausominaisuuksia koskevia eritelmiä.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Lisäksi radiolaitteen valmistajien on varmistettava, että 251 a §:ssä tarkoitettujen radiolaitteiden mukana toimitettavat ohjeet sisältävät tiedot radiolaitedirektiivin liitteen I a II osassa tarkoitetuista latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä vähintään suomen ja ruotsin kielellä.

Kun radiolaitteen valmistajat asettavat 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, tiedot latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä on lisäksi esitettävä radiolaitedirektiivin liitteen I a IV osassa tarkoitettussa merkinnässä. Merkintä on tehtävä ohjeisiin ja lisäksi pakkaukseen tai kiinnitettävä pakkaukseen tarrana. Jos pakkausta ei ole, tarrana on kiinnitettävä radiolaitteeseen tai, jos se ei ole mahdollista, merkintä on tehtävä erilliseen asiakirjaan, joka toimitetaan radiolaitteen mukana. Merkintä on esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää.

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*), on:

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaite on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös Liikenne- ja viestintäviraston saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä Liikenne- ja viestintävirastolle;

9) varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3 momentissa säädetty merkintää ja sen esittämistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

253 c §

Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet

Muun toimitusketjuun kuuluvan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuin valmistajan tai maahantuojan, joka asettaa radiolaitteen saataville markkinoilla (*radiolaitteen jakelija*), on ennen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla:

4) varmistettava, että radiolaitteen ollessa radiolaitteen jakelijan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

5) varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3 momentissa säädetty merkintää ja sen esittämistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

253 f §

Erillismyöntivaatimus

Talouden toimijan on tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaite ilman latauslaitetta.

Kun 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaite asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, talouden toimijan on varmistettava, että tieto siitä, toimitetaanko radiolaitteen mukana latauslaite, esitetään radiolaitedirektiivin liitteen I a III osassa tarkoitettulla kuvamerkillä. Kuvamerkki on tehtävä pakkaukseen tai kiinnitettävä siihen tarrana. Kuvamerkki on esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää.

255 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Radiolaitteen valmistajan on ennen radiolaitteen saattamista markkinoille selvítettävä, ovatko radiolaitteeseen liittyvät tässä laissa tai sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetty olennaiset vaatimukset täyttyneet (*vaatimustenmukaisuuden arviointi*) käyttäen valitsemiin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Jos laitteelle on määritelty eri kokoonpanoja tai versioita, niiden kaikkien vaatimustenmukaisuus on varmistettava erikseen.

260 §

Radiolaitteiden markkinavalvonta ja riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi, jos sillä on riittävä syy uskoa, että radiolaite ei täytä vähintään yhtä 251 §:ssä tai sen

nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetyistä olennaisista vaatimuksista tai 251 a §:ssä säädettyä vaatimusta.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puuttumista tai puutteellisuutta;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti;

9) tiettyjä radiolaitteita koskevan kuvamerkin puutteellisuutta tai muuta kuvamerkille ja sen käytölle 253 f §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten vastaisuutta;

10) tiettyjä radiolaitteita koskevan merkinnän puutteellisuutta tai muuta merkinnälle ja sen käytölle tai toimittamiselle 253 §:n 3 momentissa säädettyjen vaatimusten vastaisuutta;

11) tiettyjä radiolaitteita koskevan 253 f §:n 1 momentin mukaista radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyyntiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Radiolaitedirektiivin liitteen I a I osan 1.13 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta sitä kuitenkin sovelletaan vasta 28 päivästä huhtikuuta 2026.

Helsingissä 26.10.2023

Pääministeri

Petteri Orpo

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 253 b §:n 8 kohta, 253 c §:n 4 kohta, 255 §:n 1 momentti, 260 §:n 2 momentti sekä 263 §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 253 b §:n 8 kohta laissa 1003/2018, 253 c §:n 4 kohta ja 255 §:n 1 momentti laissa 456/2016 sekä 260 §:n 2 momentti ja 263 §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta laissa 258/2022, sekä

lisätään lakiin uusi 251 a §, 253 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, uusi 2 ja 3 momentti, 253 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, uusi 9 kohta, 253 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 456/2016, uusi 5 kohta, lakiin uusi 253 f § ja 263 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 258/2022, uusi 9–11 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

251 a §

Tiettyjen radiolaiteluokkien latausominaisuuksia koskevat eritelmät

Radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa tarkoitettuihin radiolaiteluokkiin kuuluvat radiolaitteet on rakennettava siten, että ne vastaavat mainitussa liitteessä asianomaiselle radiolaiteluokalle vahvistettuja latausominaisuuksia koskevia eritelmiä.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Lisäksi radiolaitteen valmistajien on varmistettava, että 251 a §:ssä tarkoitettujen radiolaitteiden ohjeet sisältävät tiedot radiolaitedirektiivin liitteen I a II osassa tarkoitetuista latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin latauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä vähintään suomen ja ruotsin kielellä.

Kun radiolaitteen valmistajat asettavat 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, tiedot

*latausominaisuuksiin ja yhteensopiviin la-
tauslaitteisiin liittyvistä eritelmistä on lisäksi
esitettävä radiolaitedirektiivin liitteen I a IV
osassa tarkoitettussa merkinnässä. Merkintä
on tehtävä ohjeisiin ja lisäksi pakkaukseen tai
kiinnitettävä pakkaukseen tarrana. Jos pak-
kausta ei ole, tarra on kiinnitettävä radiolait-
teeseen tai, jos se ei ole mahdollista, merkintä
on tehtävä erilliseen asiakirjaan, joka toimi-
tetaan radiolaitteen mukana. Merkintä on esi-
tettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla ta-
valla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hinta-
merkintää.*

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen hen-
kilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolman-
nesta maasta tuodun radiolaitteen unionin
markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*),
on:

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä,
kun radiolaite on saatettu markkinoille, lait-
teen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen
jäljennös Liikenne- ja viestintäviraston saata-
villa ja varmistettava, että tekniset asiakirjat
voidaan antaa pyynnöstä Liikenne- ja viestin-
tävirastolle.

253 c §

Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet

Muun toimitusketjuun kuuluvan luonnolli-
sen henkilön tai oikeushenkilön kuin valmis-
tajan tai maahantuojan, joka asettaa radiolait-
teen saataville markkinoilla (*radiolaitteen ja-
kelija*), on ennen radiolaitteen asettamista saa-
taville markkinoilla:

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henki-
lön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolman-
nesta maasta tuodun radiolaitteen unionin
markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*),
on:

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä,
kun radiolaite on saatettu markkinoille, lait-
teen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen
jäljennös Liikenne- ja viestintäviraston saata-
villa ja varmistettava, että tekniset asiakirjat
voidaan antaa pyynnöstä Liikenne- ja viestin-
tävirastolle;

9) varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä
tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja mui-
den loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3
momentissa säädetty merkintää ja sen esittä-
mistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

253 c §

Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet

Muun toimitusketjuun kuuluvan luonnolli-
sen henkilön tai oikeushenkilön kuin valmis-
tajan tai maahantuojan, joka asettaa radiolait-
teen saataville markkinoilla (*radiolaitteen ja-
kelija*), on ennen radiolaitteen asettamista saa-
taville markkinoilla:

Voimassa oleva laki

4) varmistettava, että radiolaitteen ollessa radiolaitteen jakelijan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta.

255 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Radiolaitteen valmistajan on ennen radiolaitteen saattamista markkinoille selvitettävä, ovatko radiolaitteeseen liittyvät tässä laissa säädetty olennaiset vaatimukset täyttyneet (*vaatimustenmukaisuuden arviointi*) käyttäen valitsemiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Jos laitteelle on määriteltä eri kokoonpanoja tai versioita, niiden kaikkien vaatimustenmukaisuus on varmistettava erikseen.

260 §

Ehdotus

4) varmistettava, että radiolaitteen ollessa radiolaitteen jakelijan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

5) varmistettava asettaessaan 251 a §:ssä tarkoitettuja radiolaitteita kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, että 253 §:n 3 momentissa säädetyt merkintää ja sen esittämistä koskevat vaatimukset täyttyvät.

253 f §

Erillismyyntivaatimus

Talouden toimijan on tarjottava kuluttajille ja muille loppukäyttäjille mahdollisuus hankkia 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaite ilman latauslaitetta.

Kun 251 a §:ssä tarkoitettu radiolaite asetetaan kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien saataville, talouden toimijan on varmistettava, että tieto siitä, toimitetaanko radiolaitteen mukana latauslaite, esitetään radiolaitteidirektiivin liitteen I a III osassa tarkoitettulla kuvamerkillä. Kuvamerkki on tehtävä pakkaukseen tai kiinnitettävä siihen tarrana. Kuvamerkki on esitettävä näkyvällä ja luettavissa olevalla tavalla ja etämyynnin yhteydessä lähellä hintamerkintää.

255 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Radiolaitteen valmistajan on ennen radiolaitteen saattamista markkinoille selvitettävä, ovatko radiolaitteeseen liittyvät tässä laissa tai sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädetty olennaiset vaatimukset täyttyneet (*vaatimustenmukaisuuden arviointi*) käyttäen valitsemiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Jos laitteelle on määriteltä eri kokoonpanoja tai versioita, niiden kaikkien vaatimustenmukaisuus on varmistettava erikseen.

260 §

Radiolaitteiden markkinavalvonta ja riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Radiolaitteiden markkinavalvonta ja riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi, jos se katsoo perustellusta syyistä radiolaitteen aiheuttavan riskin tämän lain mukaisesti asetetuille vaatimuksille.

Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi, jos sillä on riittävä syy uskoa, että radiolaitte ei täytä vähintään yhtä 251 §:ssä tai sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädettyistä olennaisista vaatimuksista tai 251 a §:ssä säädettyä vaatimusta.

263 §

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Liikenne- ja viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

Liikenne- ja viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta;

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta tai puutteellisuutta;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti;

9) tiettyjä radiolaitteita koskevan kuvamerkin puutteellisuutta tai muuta kuvamerkille ja sen käytölle 253 f §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten vastaisuutta;

10) tiettyjä radiolaitteita koskevan merkin puutteellisuutta tai muuta merkinnälle ja sen käytölle tai toimittamiselle 253 §:n 3 momentissa säädettyjen vaatimusten vastaisuutta;

11) tiettyjä radiolaitteita koskevan 253 f §:n 1 momentin mukaista radiolaitteen ja latauslaitteen erillismyyntiä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Radiolaitedirektiivin liitteen I a I osan 1.13 kohdassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien osalta sitä kuitenkin sovelletaan vasta 28 päivästä huhtikuuta 2026.

Valtioneuvoston asetus

radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (600/2016) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentti ja 3 § seuraavasti:

1 §

Tiettyjä radiolaiteluokkia koskevat olennaiset vaatimukset

Radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/53/EU, jäljempänä *radiolaitedirektiivi*, 44 artiklan ja 3 artiklan 3 kohdan nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä määriteltyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien radiolaitteiden on täytettävä seuraavat, kutakin radiolaiteluokkaa koskevat olennaiset vaatimukset:

1) tässä pykälässä tarkoitettujen radiolaitteiden on toimittava yhteen lisälaitteiden kanssa, lukuun ottamatta radiolaitedirektiivin liitteen I a I osassa tarkoitettujen radiolaiteluokkien latauslaitteita;

2) radiolaitteiden on toimittava yhteen verkkojen välityksellä muiden radiolaitteiden kanssa;

3) radiolaitteiden on oltava liitettävissä tarkoituksenmukaisiin rajapintoihin;

4) radiolaitteet eivät saa vahingoittaa verkkoa tai sen toimintaa eivätkä käytä väärin verkoresursseja aiheuttaen näin kohtuutonta palvelun heikentymistä;

5) radiolaitteisiin on sisällyttävä turvalaitteet, jotka takaavat käyttäjän ja tilaajan henkilötietojen ja yksityisyyden suojan;

6) radiolaitteiden on tuettava täytäntöönpanosäädöksissä määriteltäviä petoksilta suojaavia ominaisuuksia;

7) radiolaitteiden on tuettava täytäntöönpanosäädöksissä määriteltäviä hätäpalveluihin pääsyn takaavia ominaisuuksia;

8) radiolaitteiden on tuettava täytäntöönpanosäädöksissä määriteltäviä ominaisuuksia, joilla niiden käyttö tehdään helpommaksi vammaisille;

9) radiolaitteiden on tuettava täytäntöönpanosäädöksissä määriteltäviä ominaisuuksia, joilla taataan, että radiolaitteeseen voidaan ladata ohjelmistoja ainoastaan siinä tapauksessa, että radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuus on osoitettu.

Radiolaiteluokalla tarkoitetaan 1 momentissa tarkoitetuissa Euroopan komission antamissa täytäntöönpanosäädöksissä määriteltyjä radiolaiteluokkia, joihin kuuluvat radiolaitteet ovat keskenään samankaltaisia. Radiolaiteluokka sisältää ne radiorajapinnat, joita varten radiolaitteet on suunniteltu. Edellä tarkoitetuissa Euroopan komission täytäntöönpanosäädöksissä täsmennetään, mitä radiolaiteluokkia kukin 1 momentin 1–9 kohdassa säädetty vaatimus koskee.

2 §

Radiolaitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteet

Radiolaitteiden valmistajien on rekisteröitävä radiolaitedirektiivin 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun eurooppalaiseen keskusjärjestelmään sellaisiin radiolaiteluokkiin kuuluvat radiolaitetyypit, joiden osalta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 251 §:n 1 momentissa ja tämän asetuksen 1 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten täyttyminen on heikkoa, ennen kuin ne saatetaan markkinoille. Tällaisia radiolaitteita rekisteröidessään valmistajien on esitettävä jokin radiolaitedirektiivin liitteessä V olevista a, d, e, f, g, h ja i kohdassa luetelluista teknisistä asiakirjoista tai perustelluissa tapauksissa kaikki tekniset asiakirjat.

Valmistajien on kiinnitettävä Euroopan komission rekisteröidylle radiolaitetyypille antama rekisterinumero markkinoille saatettuihin, rekisteröintimenettelyn piiriin kuuluviin radiolaitteisiin. Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa Euroopan komission antamissa täytäntöönpanosäännöksissä määritellään ne radiolaiteluokat, joita rekisteröintivaatimus koskee, rekisteröintiä koskevat toimintasäännöt sekä ne tekniset asiakirjat ja tiedot, jotka valmistajien tulee ilmoittaa.

3 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Vastaavuustaulukko

Radiolaitedirektiivi muutospäätöksen artikkeli	Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain säännös
3 artikla 3 kohta a)	VNA 1 § kohta 1 (<i>muutos</i>)
3 artikla 4 kohta	SVPL 251 a § (<i>uusi</i>)
3 a artikla	SVPL 253 f § (<i>uusi</i>)
10 artikla 8 kohta	SVPL 253 § 2 ja 3 momentti (<i>uusi</i>)
12 artikla 4 kohta	SVPL 253 b § kohta 9 (<i>uusi</i>)
13 artikla 2 kohta	SVPL 253 c § kohta 5 (<i>uusi</i>)
17 artikla 2 kohta	SVPL 255 § 1 momentti (<i>muutos</i>)
40 artikla 1 kohta	SVPL 260 § 2 momentti (<i>muutos</i>)
43 artikla 1 kohta	SVPL 263 § kohta 6, 9-11 (<i>muutos</i>)
44 artikla	Delegoidut säädökset, HE:n teksti
47 artikla	Komission kertomus, HE:n teksti
Liite I a I osa	SVPL 251 a § (<i>uusi</i>)
Liite I a II osa	SVPL 253 § 2 momentti (<i>uusi</i>)
Liite I a III osa	SVPL 253 f § 2 momentti (<i>uusi</i>)
Liite I a IV osa	SVPL 253 § 3 momentti (<i>uusi</i>)